

pagina 3

Toekomst

Het 'plaatje' voor de jaren tachtig is ingevuld. De universiteit heeft met het Ontwikkelingsplan '83-'87 haar kaarten voor de toekomst op tafel gelegd. Goed voor een spelletje poker en patience in één.

pagina 5

Vijftig gulden

De 276 studenten die vorig jaar braaf hun blokboek-bijdrage hebben betaald, krijgen hun geld terug. In de meeste gevallen te laat om te besteden aan de vakantie, maar tijdig genoeg om volgend jaar in het blokboekenwinkeltje te kunnen uitgeven.

pagina 8-9

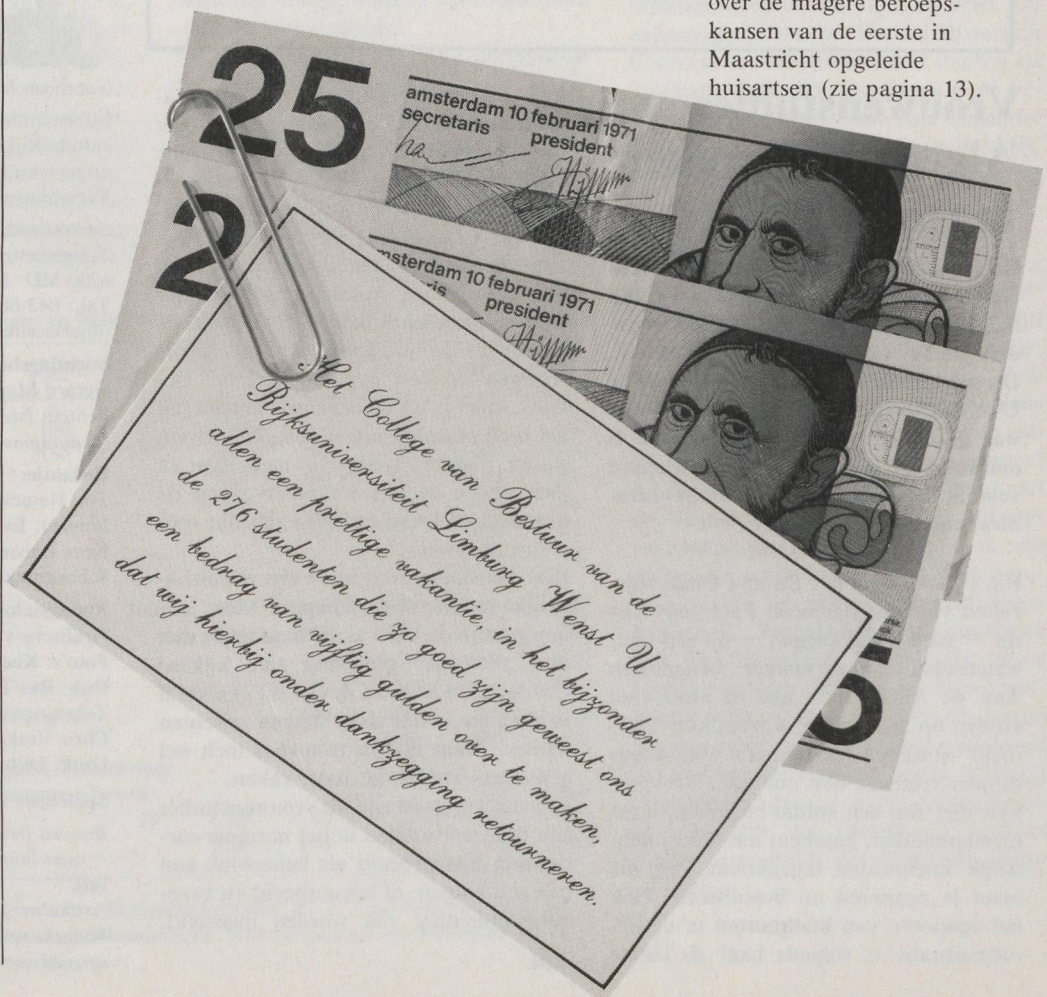
Peters

Ook Leiden zit in last met een specialistenparadijs, het Akademisch Ziekenhuis Leiden. Directeur Peters schreef een proefschrift over de noodzaak van samenwerking tussen de eerste en de tweede lijn. Omdat ze elkaar nodig hebben en om de menselijke kanten van het ziek zijn te respecteren.

pagina 10

Brouwer

De capaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde gaat werk maken van de akademisering van de eerste lijn. Medewerker-huisarts Job Metsemakers speelt daarbij een belangrijke rol als participant in een bestaande praktijk. Zijn naam is ook terug te vinden in een artikel over de magere beroepskansen van de eerste in Maastricht opgeleide huisartsen (zie pagina 13).

Verkiezing voorzitter Universiteitsraad

Voor de resterende zittingsperiode van de huidige Universiteitsraad tot 1 september 1983 zal de raad per 1 september 1982 een voorzitter kiezen.

De taken van de voorzitter zijn vastgelegd in een instructie, die op 5 juni 1980 door de Universiteitsraad is vastgesteld. Voorts heeft de Universiteitsraad op 10 juni j.l. een profielschets van de voorzitter vastgesteld. Hierin worden o.a. vermeld de bereidheid tot kritische en konstruktieve samenwerking met het College van Bestuur, het bezitten van bestuurlijke ervaring en het bezitten van een democratisch omgangspatroon, alsmede het vermogen om vergaderingen stimulerend te leiden en discussie tot besluitvorming te kunnen voeren, en tenslotte het in staat zijn om haar persoonlijke mening te scheiden van die van voorzitter van de raad en als zodanig naar buiten toe daar blijk van te geven.

De instructie en de profielschets kunnen op verzoek aan belangstellenden worden toegezonden.

Naar tijdsbeslag is 12 tot 20 uur en de week gemoeid met het voorzitterschap van de raad. Als compensatie wordt een 0,5 formatieplaats ter beschikking gesteld aan de capaciteitsgroep of dienst van waaruit de voorzitter afkomstig is. De voorzitter van de raad ontvangt een honorering van 10% van schaal 154 maximum.

Degenen, die belangstelling hebben voor deze functie en menen daarvoor in aanmerking te komen, dan wel zij die de aandacht willen vestigen op kandidaten, worden verzocht zich tot uiterlijk 15 juli 1982, 12.00 uur, in verbinding te stellen met de Vertrouwenskommissie van de Universiteitsraad. De reacties zullen uiteraard met de nodige vertrouwelijkheid en zorgvuldigheid worden behandeld.

De griffier van de Universiteitsraad is ambtshalve belast met het sekretariaat van de Vertrouwenskommissie; bij hem kunnen nadere inlichtingen worden verkregen (Hoofgebouw, kamer 205, tel. tst. 265).

Vrouwenstudies aan Algemene Faculteit in studie

De Faculteitsraad van de Algemene Faculteit gaat zich binnen afzienbare tijd buigen over de vraag of er 'vrouwenstudies' zullen worden gestart aan de AF. Dit naar aanleiding van een stuk van de UvA dat ter kennisgeving aan de Raad was gezonden. Een aantal vrouwen is aan het werk gegaan om dit agendapunt voor te bereiden. Wat zijn vrouwenstudies, en wat wil je ermee?

Ria Franke (van het Bureau Onderwijszaken van de Algemene Faculteit) kan dit — naar eigen zeggen — op een niet-wetenschappelijke manier benaderen. Aan de AF is 75% van de studenten vrouw, op zich is dat al frappant. 'Normaal' studeren er immers nog steeds minder vrouwen dan mannen. Als vrouwen niet aan een studie beginnen of ermee ophouden, betekent dat dat ze kennelijk knelpunten tegenkomen, en die moet je opsporen en bestuderen. Ook het opsporen van knelpunten in de beroepssituatie is volgens haar de eerste

taak bij vrouwenstudies. Een automatisch kom je dan bij problematiek over deeltijdarbeid en crèches. De tweede taak bij vrouwenstudies. En automatisch: het door een vrouwenbril bekijken van de zaak. De rol van de vrouw is altijd beschreven als *ondersteunend*, en nooit als *vrouw*. Je zou eens écht naar vrouwen moeten kijken, bijvoorbeeld de heksen in de middeleeuwen. Als je die vrouwen op een bepaalde manier bekijkt, móet je tot de conclusie komen dat het toch eigenlijk uitzonderlijke mensen waren. Toveren bestaat immers niet; en tóch deden ze iets waarvoor ze op de brandstapel kwamen. Wat zijn dat voor vrouwen geweest?

Ria: Tenslotte leven we in een verschrikkelijke mannenmaatschappij. Moet je 's morgens in de trein al die mannetjes met hun aktetasjes gewichtig zien kijken! Omdat mijn man en ik van rol gewisseld hebben zie je dat soort dingen misschien sneller. Maar ik ben trouwens toch wel geïnteresseerd in dat soort zaken.

Het zou erg goed zijn als vrouwenstudies aan deze universiteit in het normale curriculum bijvoorbeeld als keuzeblok aan bod zou komen, of bijvoorbeeld als tweedefaseopleiding zou worden ingesteld.

EdL

Paarljes

Maastricht-centrum, nabij station te huur: woonhuis geschikt voor 2 à 3 personen.

Ind.: 3 kamers en suite, keuken. Eerste verd.: 1 kamer. Tweede verd.: badkamer. Derde verd.: 2 kamers. Voorzien van CV. Huurprijs f 642,30 p.m. Inl.: 043-19077 (op werkdagen vanaf 18.00 uur).

Welke vrouwen hebben zin om zich met elkaar te beraden over wat aan vrouwenonderwerpen c.q. vrouwenstudies binnen de RL aan bod zou kunnen komen. Eerst een maal informeel ideeën inventariseren. Bel Yvonne, BMVC toestel 589, na 6 uur: 030-630350.

Gezocht huis(je) om te huren, liefst in de omgeving van het Biomedisch Centrum. Bellen na 6 uur: 030-630350.

Te koop: elektrische gitaar, merk Ibanez en versterker met speaker, merk Elk. Totaalprijs: f 650,—. Te bevragen bij Robert Paquay, Duitse Poort 22, Maastricht.

observant

(voorheen Maffius).

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven door de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:
Tongersestraat 53, kamer 304
6200 MD Maastricht
Tel.: 043-888319 of 888309
(doorkiesnummer).

Stichtingsbestuur

Gerard Majoor (*voorzitter*), Loes van Bentem (*secretaris*), Kees Schröer (*penningmeester*), Jan Pas, Kees Ruissen.

Redactie:

Ton Hameleers, Jacques Herraets, Richard Janssen, Evelyne de Leeuw, Jan Meijers, Kees Ruissen, Maurice van der Sangen, Els Schoenmakers, Edith Goppel.

Koördinator Voorlichting: Sjonk Ritmeester.

Grafische vormgeving: Guus van Rooij
Foto's: Koen van der Gugten, Hans van Dijk, Bas Timmermans.

Tekeningen: Pascal Oost, John Pex, Chris Voskamp.

Druk. Leiter-Nypels BV, Maastricht

Spelregels voor ingezonden kopij

Brieven (reacties op verschenen artikelen): — niet langer dan één kolom (= een kopijvel).

Artikelen: voor ingezonden stukken eerst contact opnemen met de bureoredactie voor afspraken over lengte etc.

Ontwikkelingsplan '83-'87 ongewijzigd goedgekeurd

U-raad mocht nog niet praten over nieuwe studies

De Universiteitsraad is akkoord gegaan met het Ontwikkelingsplan '83-'87, waarin staat aangegeven hoe de RL in de loop van de jaren tachtig wil uitgroeien tot een instelling met 6000 studenten. Het plan dient als basis bij het overleg met het ministerie en de overige WO-instellingen over de verdeling van de beschikbare middelen. Het nu gepresenteerde plan van het College van Bestuur sluit nauw aan bij het vorig jaar ingediende Plan voor de Ontwikkeling van de RL, waarin de Ontwikkelingscommissie haar voorstellen lanceerde voor de uitbouw van de universiteit. In het nu gepresenteerde plan staat niettemin twee nieuwe studierichtingen opgenomen: Scheikunde en Geschiedenis.

Vanuit de raad kwam er nogal wat kritiek op de wijze waarop de keuze van het opleidingspakket tot stand was gekomen. René Verspeek (nwp) vond het jammer dat er geen bredere discussie had plaatsgevonden over een zo uniek project als de opbouw van een universiteit. Bij het zoeken van nieuwe studierichtingen had het volgens hem ontbroken aan duidelijke selectiecriteria en was er meer een politiek gevoerd van 'God-zegene de greep'. Ook was op geen enkele manier duidelijk gemaakt wat er van de Basisfilosofie terecht gaat komen in de verdere plannen van de universiteit. Het front voor de uitbouwplannen van de enige universiteit in het land die nog echt mag groeien is op die manier wel erg smal geworden, vond Verspeek. Ook René Malherbe (nwp), die optrad als voorzitter van de commissie Onderwijs, Wetenschap en Maatschappelijke Dienstverlening, vond de basis waarop de uitbreidingsplannen waren gebouwd,

erg smal. Het heeft te zeer ontbroken aan eigen ideeën en er is teveel afgegaan op wat tegenover het ministerie haalbaar lijkt.

Rector magnificus Hemker, die namens het College van Bestuur het Ontwikkelingsplan verdedigde, verdedigde zich tegen de kritiek door erop te wijzen dat de Uitbouwcommissie, die het eerste Ontwikkelingsplan heeft opgesteld, een erg brede samenstelling kent en dat aan alle capaciteitsgroepen om ideeën is gevraagd. Daaruit zouden ook enkele briljante ideeën zijn voortgekomen en verder blijft het College volgens hem openstaan voor dat soort ideeën.

Overigens wees Hemker er herhaaldelijk op dat dit ontwikkelingsplan niet bedoeld was om een discussie op gang te brengen over nieuwe studierichtingen, maar om de nodige cijfers te leveren voor de landelijke planning in het Wetenschappelijk Onderwijs. Over de inhoud van de voorstellen kan gepraat worden

als het eindrapport van de Ontwikkelingscommissie klaar is, aldus Hemker. Als criterium bij het opstellen van het plan was rekening gehouden met een verdeling in alfa-, bèta- en gamma-richtingen. Dat criterium stond hier en daar op gespannen voet met de haalbaarheid van de voorstellen, gaf hij toe. Met name over de kansen van een studierichting Scheikunde toonde Hemker zich enigszins sceptisch: *We kunnen ons weinig illusies koesteren over het enthousiasme waarmee een relatief dure studierichting als scheikunde bij het ministerie wordt ontvangen*.

Over geschiedenis mocht hij daarentegen optimistisch zijn, want de suggestie voor een dergelijke studie was mede vanuit het ministerie afkomstig. In de aanbiedingsbrief aan de minister, die het ontwikkelingsplan vergezelt, wordt wat uitvoeriger op het belang van deze studierichting ingegaan: *Dit betreft in de eerste plaats een studierichting waarvoor door uw departement is gepleit, te weten een studierichting Geschiedenis, met nadruk op Sociale en Economische Geschiedkunde met betrekking tot West-Europa*. De opleiding beoogt de vorming van een *'historicus practicus'*, die met een behoorlijke taalvaardigheid voor internationale (c.q. Europese) beleidsfuncties inzetbaar is, aldus de brief. De aanwezigheid van het Sociaal-Historisch Centrum in Maastricht wordt daarbij als argument gebruikt. Overigens is de benoemingsprocedure voor een bijzonder hoogleraar op een leerstoel van het SHC vrijwel afgerond en is diens benoeming eerdaags te verwachten.

Tenslotte ontstond ook een interessante discussie in de raad over de vraag of de kansen op de arbeidsmarkt voor afgestudeerden een criterium mogen zijn bij het ontwikkelen van nieuwe studierichtingen, zoals de commissie OW & MD dat wenste. Vervulling van die wens zou het plan echter in strijd brengen met de wet, die dat criterium nu eenmaal heeft uitgesloten als zijnde in strijd met de vrijheid van studiekeuze. Bij het vaststellen van numerus fixi zijn ook niet de kansen op de arbeidsmarkt het argument, maar het gebrek aan opleidingscapaciteit, benadrukte CvB-voorzitter van den Biggelaar. En volgens rector Hemker hebben de vraag en de aantrekkingskracht op aspirant-studenten steeds voorop gestaan bij het samenstellen van het opleidingspakket, al dreigt daardoor het gevaar dat de wetenschapsontwikkeling in Nederland jaarlijks wordt vastgesteld *'bij plebiscliet onder 17-jarigen'*.

J.H.

Tabel in aanvang studierichtingen en instroom 1e jaars per kalenderjaar

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Geneeskunde	150	150	150	150	150	150	150
Soc. Gezondheidskunde	150	200	200	200	200	200	200
Lich. Opvoeding			50	100	100	100	100
Biologische Gezondheidsk.				50	100	100	100
Geestelijke Gezondheidsk.				50	100	100	100
Scheikunde						50	100
Nederlands Recht	100	200	300	300	300	300	300
Economie			100	200	200	200	200
Beleidsmedewerker					100	200	200
Vertaalwetenschap/Leer van de cognitie				100	100	100	100
Geschiedenis					100	100	100
Pedagogische en/of Andragogische Wetenschap met als doctoraalvariant permanente educatie						100	100
Filosofie		10	10	10	10	10	10
Wiskunde			PM	PM	PM	PM	PM

De studierichtingen die voorkomen in het Ontwikkelingsplan '83-'87, ingedeeld in drie clusters: Gezondheidswetenschappen, Juridisch-Economische Wetenschappen en Informatiegerichte, Historische en Educatieve Wetenschappen.

Niet-universitaire Geneeswijzen door studenten al lang erkend

Het onderwijs in de Niet-Universitaire Geneeswijzen (NUG) vormt nu al twee jaar een aanvullend curriculum op het reguliere onderwijsaanbod aan de Rijksuniversiteit Limburg. In een onlangs gepubliceerd evaluatieverslag van O&O en de werkgroep 'evaluatie' van de NUG valt te lezen dat de deelnemende studenten tevreden zijn over het onderwijsaanbod. Dit ondanks het feit dat de organisatie geheel gedragen wordt door vrijwilligers (studenten), en dat ook het onderwijs verzorgd wordt door merendeels niet-professionele krachten (ouderejaars studenten en niet-universitaire gelezers uit de regio). Het is daarom des te tragischer dat door een wirwar van bestuurlijkheden de NUG-begroting vooralsnog is afgewezen.

De NUG is het cursusjaar 1981/1982 begonnen met 100 deelnemers die in tien onderwijsgroepen van start gingen met onderwerpen als homeopathie, antroposofische geneeswijze, voedingstherapie, acupunctuur etcetera. Van deze honderd zijn er momenteel nog zo'n 65 over. Een aantal factoren die volgens de evaluatoren zeker een bijdrage hebben

geleverd aan het uitvallen van 35 studenten zijn de slechte accommodatie (de Kokokroeg bleek niet erg geschikt), de dubbele programmering met het facultaire onderwijsprogramma, het verlies aan continuïteit als er een groep uitviel (om de drie weken heeft de NUG onderwijsgroepen), tutoren die vanwege stages elders verbleven (studenten fungeren namelijk als tutor), en het gebrek aan leermiddelen en de geringe hoeveelheid inhoudsdeskundigen.

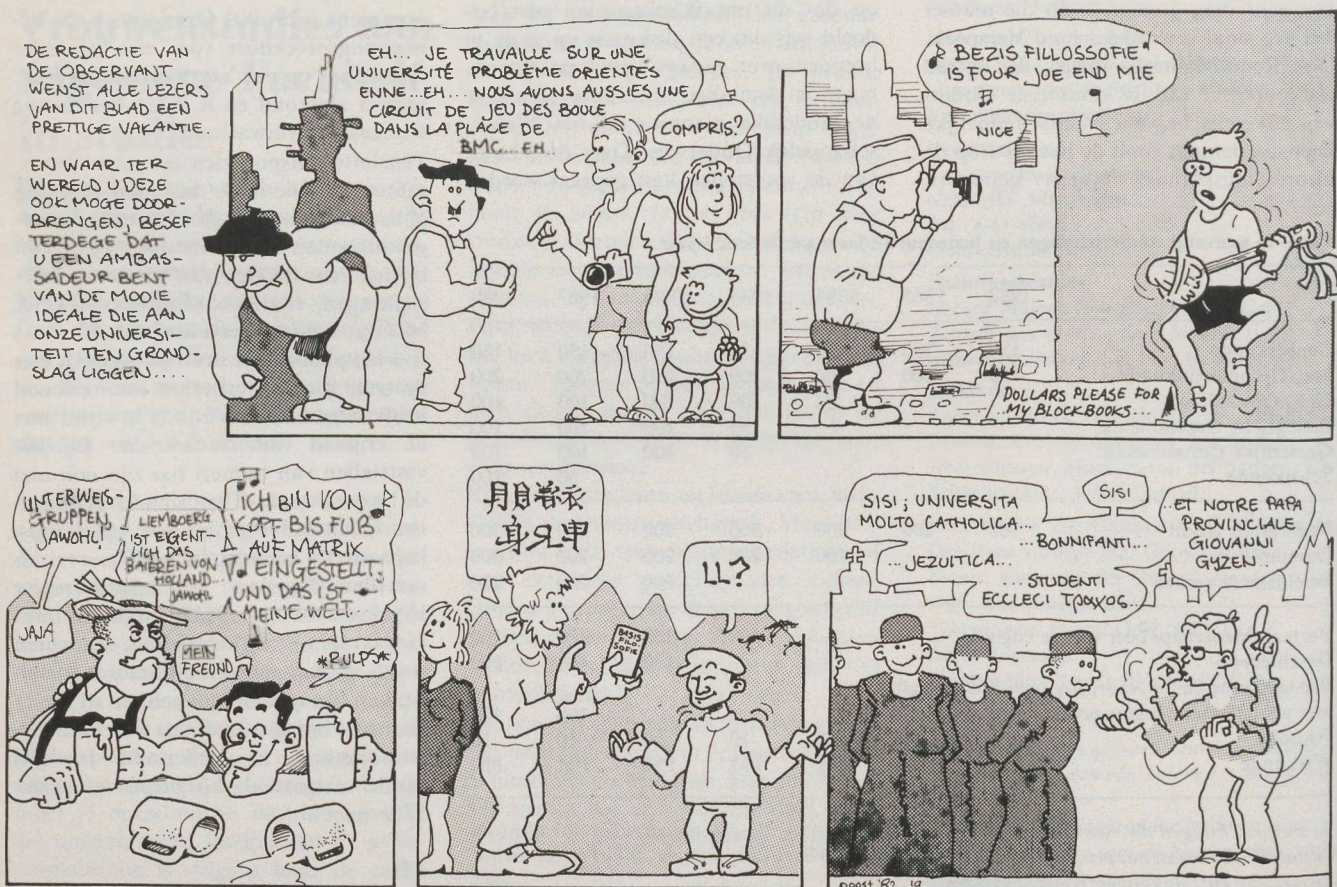
Het meest frappante deel van het evaluatierapport is dat met betrekking tot de casuïstiek. De meeste casus zijn geschreven door onervaren casusschrijvers (studenten en niet-praktiserende niet-universitaire gelezers), maar het bleek dat dit geen enkel bezwaar was. Het valt op dat de taken hoger beoordeeld worden dan de taken in de referentieblokken (blok 1.4, 2.4 en 3.4 van de Medische Faculteit) ten aanzien van presentatie, formulering, vatbaarheid voor een structurele aanpak, stimulering van de groepsdiscussie en aanleiding voor zelfstudie.

Over de mogelijkheden voor die zelfstudie wordt in het rapport eveneens gerept: het aanbod van leermiddelen is niet erg

groot. Het enige werkelijk bruikbare in het studielandschap aanwezige werk is 'Geneeswijzen in Nederland, Compendium der Niet-Universitaire Geneeswijzen' van Paul van Dijk. Een andere bron van kennis was de literatuurklapper van blok 2.3/AF 'Alternatieve Geneeswijzen'. Het minimaal aanwezig zijn van AV-middelen is vreemd te verklaren als je de behoefte die in dit blok onder studenten leefde aan videofilms en diaserieën bekeek. Er is wel degelijk AV-materiaal, waarbij met name de collectie van de Katholieke Universiteit Nijmegen genoemd mag worden. Wat betreft het Maastrichtse AV-materiaal wordt overigens gedacht aan het opnemen van de door NUG georganiseerde lezingen.

Deze lezingen konden tot op heden slechts georganiseerd worden omdat de sprekers belangeloos meewerkten, en de overige kosten uit de vrijwillige bijdragen van de bezoekers betaald werden. Om dit euvel in de toekomst uit de weg te helpen (NUG kreeg van de universiteit geen subsidie omdat zij geen rechtspersoon was en niet meer — zoals daarvoor — onder Koko ressorteerde) is het principebesluit genomen om van NUG een vereniging te maken. Dit heeft als verder voordeel dat het contact met de achterban beter kan verlopen via de ledenvergadering.

EdL

De blokboekenbijdrage van vijftig gulden die het College het vorig jaar aan alle studenten vroeg, gaf aanleiding tot een boycotactie en — op de foto — het gratis verdelen van enkele containers met blijkbaar overtollige blokboeken in de hal van het Hoofdgebouw.

Betalers van vorig jaar krijgen geld terug

Blokboekheffing blijft onzeker

Moet er volgend studiejaar betaald worden voor blokboeken of niet? Het antwoord op die brandende vraag houdt de hoogste bestuursinstanties van de universiteit voorlopig nog uit hun slaap. Vast staat wel dat de 276 studenten die vorig jaar zo braaf zijn geweest de blokboekbijdrage van vijftig gulden te betalen, hun geld binnenkort terugkrijgen.

Eén jaar geleden nam de Universiteitsraad het besluit om de blokboeken niet langer gratis te verstrekken. Dat gebeurde onder druk van de begroting die een gat van dertigduizend gulden vertoonde. Door iedere student bij zijn inschrijving een blokboekbijdrage van vijftig gulden te laten betalen, kon dat gat mooi gedicht worden. Het besluit stuitte op hevig verzet van de studentenfractie, die prompt een boycotactie aankondigde. Volgens hen zijn blokboeken een elementaire onderwijsvoorziening en horen zij gratis niet mét het onderwijs te worden verstrekt. De actie heeft een grote weerklank gevonden. Slechts 276 van de 750 studenten maakten het gevraagde bedrag over. Toen van de andere studenten het bedrag moest worden ingevorderd, stuitte het college op het grote probleem dat men juridisch geen poot had om op te staan: de wet laat het vragen van dergelijke algemene bijdragen niet toe. Of iemand een blokboek wil kopen moet hij

zelf kunnen uitmaken, is de redenering die daarachter zit. Als de universiteit de boeken niet langer gratis wil verstrekken, dan moeten ze die dus boek voor boek verkopen. Het College zag ook in dat het besluit van vorig jaar niet uit te voeren was en vroeg de raad nu of het met een nieuwe regeling mocht komen. De raad kón daar op 10 juni geen antwoord op geven, want er waren te weinig raadsleden aanwezig om besluiten te kunnen nemen. Dat nam niet weg dat er toch een levendige discussie over de kwestie gevoerd werd. Opnieuw waren er stemmen om de boeken gratis te verstrekken, maar dat kon niet, beweerde Ad Lagas namens het College van Bestuur, want de Rijksaccountant had de universiteit op de vingers getikt omdat de boeken gratis werden verstrekt. Als dat nu weer zou gebeuren, zou dat schelen in de toewijzing van financiën door het ministerie.

Grote tegenstander van het betalen van blokboeken was Paul Dévilée, die de raad voorrekende dat een modale student 14 gulden per dag heeft te besteden en dat je hem moeilijk daarvan vandaag de blokboeken en morgen het studielandschap, het Skillslab of een co-assistentenschap kunt laten betalen. Volgens hem kun je het geld beter weghalen bij Lichamelijke Vorming, 'want wie pretendeert hier te kunnen uitmaken welke

vorm een studentenlichaam moet hebben?' Voor Dévilée valt er over betaling van een onderwijsvoorziening alleen te praten als er een integraal overzicht komt van alle onderwijsgebonden en niet-onderwijsgebonden voorzieningen, waarin wordt aangegeven welke gratis en welke niet gratis zijn. Wat er nu met de blokboeken gebeurt, is willekeur volgens Dévilée. Ook al bleef Lagas erop hameren dat er snel een besluit moet komen over de heffing, de beslissing werd aangehouden totdat de commissies OW en MD en Planning en begroting zich erover hebben uitgesproken. De raad komt de volgende keer dus op de kwestie terug.

In de tussenliggende tijd zal het College van Bestuur waarschijnlijk ook nog eens gaan praten met de fakulteitsbesturen die nogal wat bezwaren hebben tegen de blokboekheffing. Om die bezwaren nog eens kracht bij te zetten kwam Peter Bouhuys als lid van het fakulteitsbestuur gebruik maken van het sprekerskwartier dat direkt op de behandeling van de blokboekkwestie volgde. Hij pleitte voor uitstel van de beslissing totdat het College met de fakulteitsbesturen is komen praten over de kosten die redelijkerwijs aan studenten kunnen worden doorberekend.

Vast staat inmiddels alleen, dat de oude regeling ter ziele is. Maar het College van Bestuur zal volgens Lagas pas opdracht geven de 276 brave betalers hun vijftig gulden terug te storten als tot een nieuwe regeling besloten is. Dat zou misschien nog vóór de vakantie kunnen gebeuren, zei Lagas tegen beter weten in. De raad liet dat over zijn kant gaan.

JH

Observant met vakantie

Dit is de laatste Observant van het academisch jaar '81-'82. Het volgende nummer kunt U op 27 augustus tegemoet zien. Kopij daarvoor kan uiterlijk op 16 augustus worden ingeleverd.

De redactie wenst alle lezers een prettige vakantie en veel inspiratie voor een pakkende bijdrage aan de volgende jaargang.

Bij het aftreden van een groot bestuurder

Verpletterend was de stilte die er binnen de RL viel, toen bekend werd dat Hans Philipsen af zou treden als dekaan van de Algemene Fakulteit. Maar toen het leven wer z'n gewone gang had hernomen, en de laatste tranen waren weggeveegd, werd het tijd voor een beschouwing over diens bestuurlijke carrière. Een korte terugblik.

Hans Philipsen behoorde tot de zgn. 'kernstaf' van de Medische Fakulteit Maastricht, die aangetrokken was om het onderwijs- en onderzoeksprogramma op te zetten. Hij liet daarvoor een carrière als hoogleraar in Leiden en dekaan van de Sociale fakulteit aldaar schieten. Eerder was hij gepromoveerd op een proefschrift over 'afwezigheid wegens ziekte', een dissertatie, waarin naar goed sociologisch gebruik eenvoudige dingen ingewikkeld werden gemaakt. Want waarom blijft iemand toch thuis, als hij of zij moet werken? Omdat hij of zij ziek is, of lui. Maar Philipsen slaagde erin, om deze eenvoudige kwestie op te blazen tot een turf van een boek, en vestigde zich zo als erkend deskundige op het gebied van ziekteverzuim.

Maar niet alleen beschikt Hans Philipsen over een groot verstand, ook het hart zit bij hem op de goede plaats. Zo was hij jarenlang voorzitter van de PvdA-fractie in Wassenaar, een gemeente, waar zoals bekend vele tienduizenden paupers in hun vervallen krotten reikhalzend uitzien naar verlichting van hun ellendig lot.

Voorzitter universiteitsraad

De talenten van zo'n man bleven ook in Maastricht niet onopgemerkt. Hij werd

de eerste voorzitter van de Universiteitsraad en mocht als zodanig het woord voeren bij een informeel etentje ter gelegenheid van het afscheid van Tans.

Philipsen zou Philipsen niet zijn geweest, als hij de jubilaris niet met passende woorden zou uitluiden. Nadat een grote rij feestredenaars de scheidende voorzitter van het College van Bestuur ongeveer het graf in had geprezen, meende Philipsen daarentegen, dat het tot stand komen van de achtste medische fakulteit en alles wat daarop gevolgd was, juist geweten moest worden aan Tans' slechte eigenschappen, zoals drammerigheid en gebrek aan zorgvuldigheid in het maatschappelijke verkeer. Philipsen hield een lange litanie, en besloot zijn opsomming van slechte eigenschappen met het oordeel: 'Sjeng, ze sieren je niet, maar we hebben er wél veel aan gehad!'

Intussen ging de Universiteitsraad verder, o.a. met pogingen om tot echte studentenvoorzieningen te komen. Het schrikbeeld van de meeste studenten in de raad was, dat zij heuse studenten aan een heuse universiteit zouden worden. Het mag dan ook geen verbazing wekken, dat dezulken ongeveer een beroerte kregen toen plotseling bekend werd dat een stichting studentenhuisvesting het levenslicht zou aanschouwen. Een bevlogen student uit de raad, Fons Bongaerts genaamd, kwam bij Philipsen zijn nood klagen over de vele eigen bevoegdheden van deze stichting. Bongaerts, die kennelijk het verschil niet wist tussen 'autonoom' en 'autochtoon', verzuchtte tegenover de geduldige voorzitter van de Universiteitsraad, dat '... het bestuur van de stichting geheel autochtoon is'.

'Daar was ik al bang voor...!', antwoordde Philipsen fijntjes.

Bestuurder

Ook ander leden van de Universiteitsraad konden altijd op een welgemeend medeleven rekenen, zelfs toen Philipsen inmiddels tot lid van het College van Bestuur was gekozen. Zo klaagde een lid van de raad op zekere dag, dat het voor elkaar krijgen van zaken in het BMC zolang duurde, terwijl in Annadal '... alles in een vloek en een zucht geregeld is'. Daar was het College het onverwacht mee eens, al voegde Philipsen eraan toe: *'die vloek en die zucht moet u wél letterlijk nemen'*.

Het spreekt vanzelf, dat de bestuurder Philipsen zijn talenten ook buiten het hoofdgebouw ten toon spreidde. Hij werd lid van de delegatie van de RL bij de Academische Raad, een gezelschap, dat in de oude Senaatszaal van de RU Utrecht vergadert. De portretten van tal van oude snorrebaarden geven die zaal de eerbiedwaardige allure die bij dat illustere gezelschap past. Niet altijd echter zijn de vergaderingen van de Academische Raad even boeiend, en Philipsen placht zijn tijd aldaar dan ook te gebruiken met het nagaan of de letters van de namen van voornoemde snorrebaarden standaardnormaal verdeeld zijn. Het is niet bekend of dit onderzoek in een wetenschappelijke publikatie heeft geresulteerd.

Maar de bestuurlijke carrière van Hans Philipsen ging nog verder. Hij werd dekaan van de Algemene Fakulteit, en

(Vervolg hiernaast)

HBO-V-ers vechten tegen frustraties

Wanneer je als aspirant-student Sociale Gezondheidskunde (en vooral als potentieel verpleegwetenschapper-inspe) bij Hoger Beroepsopleidingen voor Verpleegkundigen (HBO-V's) informeren zou naar de studie aan de RL, kan je één van de volgende twee antwoorden verwachten: 'Já, dat moet je echt gaan doen' of 'Ach nee, onze HBO-V is even goed, Sociale Gezondheidskunde kan je beter niet doen'. Het is geen wonder dat gewezen HBO-V-studenten aan onze universiteit studeren, en zich in een club verenigd hebben; in de wandelgangen HBO-V-café geheten, maar in meer officiële stukken HBO-V-groep-RL genaamd.

De acht ex-HBO-V-ers — 'Jaja, nóg zijn we in de minderheid . . .' meldt Kees Bouter, één van de acht — zijn met hoge verwachtingen de studie begonnen, maar alras bleek dat de diepgang van de studie SG niet voldoende inspelde op het niveau van de verpleegkundigen. *Je*

Philipsen

(vervolg van pag. 6)

mocht zich als zodanig onledig houden met nieuwe studierichtingen van de RL. Naast een nieuwe richting als 'verpleegwetenschappen' ('wat bent u van uw vak?' 'Verplegoloog.' 'O ja.') bedacht Philipsen een richting als 'begraveniswetenschappen' en werd hij gekonfronteerd met een nieuwe richting als 'pathologie van taal- en spraakstoornissen'. Philipsen was er niet vóór, dat deze laatste richtin gaan de RL zou worden gevestigd, want de geboren Limburgers zouden dat volgens hem licht opvatten als een flauwe streek om het dialect in diskrediet te brengen.

Afscheid

Een groot bestuurder neemt afscheid. Wat blijft, zijn de houten pick-nick stoelen op zijn kamer, waarmee zelfs de meest langdradige bezoekers na een kwartier met houten billen de kamer worden uitgejaagd. Hij houdt dus genoeg tijd over om onderzoek te doen en onderwijs te geven, totdat hij over enkele jaren ongetwijfeld weer tot het bestuursambt zal worden geroepen. Hij ruste daarom enkele jaren in vrede.

Aart Resoort

zit je continu te vervelen, je komt gewoon niet aan je trekken, het gedwongen opnieuw bezig zijn met de basis is erg frustrerend,' aldus Wim Janssen. 'Het moet in het eerste jaar vooral 'globaal' blijven, en dat is weinig stimulerend. Je krijgt van je medestudenten snel verwijten dat je blijft steken in je eigen idee'tjes. Dat is inderdaad zo, maar je krijgt ook zo weinig respons.'

Natuurlijk heeft de HBO-V-groep-RL zich tot de meest diverse instanties gewend om deze frustraties uit te spreken. Er werden suggesties gedaan zich anders op te stellen in onderwijsgroepen: werp je op als inhoudsdeskundige, of als een soort semi-tutor. Kees moet er nóg om lachen: *'Ach, zoiets is wel leuk hoor, maar daarvoor zijn we hier niet gekomen.'* Ook de capaciteitsgroep Verpleegwetenschap is volgens het HBO-V-café nou niet bijster druk met het gefrustreerde achttal. Er is over vrijstellingen gepraat, maar er is niet één toezegging gedaan; alleen vage aanduidingen hoe de acht met Sociale Gezondheidskunde zouden kunnen omgaan. Hans Philipsen houdt zich daar nu mee bezig, en dat is prima, *'maar voor ons te laat. Voor óns is een zeker pessimisme te rechtvaardigen, maar wij zullen andere HBO-V-ers zeker niet afraden hier te komen studeren: er is voldoende perspectief.'*

Moeten de HBO-V-ers dan maar hun eigen weg zoeken? Het risico is dan wel dat je blijft voorlopen. Wat betreft de twee tweedejaars HBO-V-mensen zijn de problemen niet zó urgent meer, vooral bij degeen die Beleid & Beheer doet. Maar Roos Bal, die Verpleegwetenen-

schappen doet, zit er toch nog wel mee: *de grootste hitte is er af, maar het blijft een slijtageslag.* Het HBO-V-café wil nieuwe studenten die van de HBO-V komen behoeven voor al die rampspoed:

'We hebben het recht, vanuit onze achtergrond, om kritisch te zijn. We willen dan ook wel serieuze reacties.'

Nog een zaak die als zeer fnuikend wordt ervaren is het feit dat HBO-mensen niet in het kader van de wederzijdse doorstrooming met de studie Sociale Gezondheidskunde kunnen beginnen. Als je geen voldoende vooropleiding hebt, moet je een colloquium doctum doen. En dat is stevig balen: *dat colloquium veegt de vloer aan met de hele mammoetwet!* Een kwestie van valse voorlichting, evenals het feit dat op een voorlichtingsdag de indruk werd gewekt als zouden mensen van een HBO-V in twee jaar deze studie kunnen voltooien. En tot slot speelt ook nog de registratieproblematiek een woordje mee: als een afgestudeerd verpleegwetenschapper een registratie wenst, kan zij/hij een vervolgcursus van één jaar volgen, hetgeen de totale opleidingsduur op vijf jaar brengt. Een HBO-V-er heeft er tegen die tijd acht jaar opzitten. Op zich is dat voldoende reden om aan te nemen dat er tussen HBO-V en SG een flinke overlap ligt.

Tot slot willen Kees en Wim nog wel wat huishoudelijke mededelingen kwijt: Wij zijn géén onderafdeling van de studievereniging Agora; we zijn en blijven een HBO-V-groep, onze problemen zijn heel specifiek Sociaal Gezondheidskundig georiënteerd. Diëtisten, logopedisten, fysiotherapeuten, HBO-J-ers, HBO-IW-ers en zo moeten — als ze daar behoefte aan hebben — maar zelf iets regelen, waarbij wij ze heel graag van dienst zullen zijn. En, o ja, onze namen: Ko, Frank, Ineke, Rob, Roos, Kees, Wim en Jantine.

EdL

ABVA-KABO: hoogleraren weg

Door het rangenstelsel voor wetenschappelijk medewerkers en hoogleraren radikaal te herzien zouden in het wetenschappelijk onderwijs achtduizend nieuwe plaatsen gekreëerd kunnen worden. Kroondocenten zouden moeten verdwijnen en er zou alleen nog plaats moeten zijn voor hoofddocenten, die geen hooglerarsalaris van maximaal f 140.000, — per jaar krijgen, maar maximaal f 80.000, — (schaal 148).

Behalve de rang van hoofddocent zouden er nog twee rangen voor wetenschappers moeten komen: docenten (goed voor een salaris van f 38.000, — tot f 70.000) en junior-docenten (salaris

tussen f 30.000 en f 53.000 per jaar). De junioren zouden gedurende de eerste jaren van hun aanstelling de kans moeten krijgen voor verdere opleiding en vorming. Volgens de bond zouden de tijdelijke aanstellingen moeten verdwijnen.

In de nota 'Democratisering en Werkgelegenheid' waarin deze plannen staan vermeld wordt voorgerekend dat invoering van de maatregelen tweehonderd miljoen zou opleveren, goed voor 5500 volle arbeidsplaatsen of 7900 plaatsen met de deeltijdbanen meegerekend. Natuurlijk denkt men dat de maatregelen alleen geleidelijk kunnen worden ingevoerd.

J.H.

Niet alleen in Maastricht wordt geworsteld met de vraag hoe de gezondheidszorg meer vanuit de eerste lijn kan worden opgebouwd. De directeur van het Akademisch Ziekenhuis Leiden, mr. J.H. Peters promoveerde onlangs op een proefschrift over de ervaringen die hij voor zijn komst naar Leiden had opgedaan bij het Diagnostisch Centrum Oudenrijn, vergelijkbaar met het diagnostisch centrum in het Annadalziekenhuis. Als auteur van 'Samenwerking eerste- en tweedelijns gezondheidszorg; een project vanuit een algemeen ziekenhuis' én als directeur van een academisch ziekenhuis toont Peters zich een fervent

voorstander van een nauwere samenwerking van de eerste en de tweede lijn, in het belang van de specialist, de huisarts en vooral de patiënt. In onderstaand artikel, enigszins verkort, overgenomen uit het Leidse Universiteitsblad *Mare*, licht Peters zijn proefschrift toe.

Op de vraag of de Rijksuniversiteit Limburg een voortrekkersfunctie heeft bij het zoeken naar een nieuwe gezondheidszorg antwoordt Peters:

'Ik denk niet dat je kan zeggen dat de start van Maastricht een nieuwe gezondheidszorg heeft gecreëerd; natuurlijk is dat wel het einddoel, maar ik denk dat de zaak te complex is om dat zo te bewe-

ren. Het is en blijft een kwestie van mentaliteit. Ik hoop dat Maastricht, en ook het Diagnostisch Centrum Oudenrijn, zoveel nieuwe dingen zullen bijdragen dat deze ideeën ook elders zullen leiden tot vernieuwing. Toch ben ik wel eens bang dat, wanneer dit niet nú wordt opgepikt, het binnenkort te laat zou kunnen zijn. We hebben nu de kans, en die moeten we niet laten voorbijgaan. Misschien zal de Wet Voorzieningen Gezondheidszorg uitkomst brengen, maar ook voor de uitvoering daarvan zijn adviesorganen nodig, die bestaan uit al die clubjes die voor hun eigen belangen opkomen.'

EdL

Samengaan eerste en tweede lijn maakt zorg óók humaner

Jarenlang is er niet op de centen gekeken als het ging om de zorg voor Gezondheid in Nederland. De schatkist bleek groot genoeg om in te spelen op de stijgende behoefte aan medische zorg en zonder noemenswaardige bedenkingen schoven 's lands boekhouders steeds meer af voor ziekenhuisbedden, apparatuur en witgest personeel. Maar de ruime financiële armslag was niet erg bevorderlijk voor de kritische afweging rond de vraag, welke sectoren in ons stelsel moeten we bevorderen en welke medische voorzieningen dienen we af te remmen? Bijna ongemerkt nam vooral de specialistische geneeskunde toe in omvang en kwaliteit.

Dat is aan het veranderen. Niet alleen maar omdat het geld niet meer ruim voorhanden is, al is de geldkrapte wel een duidelijke prikkel om zich te bezinnen. In de jaren zeventig is er al hier en daar en begin met heroverweging gemaakt. Het is niet slechts gebleven bij de theorieën van kritische auteurs. Zo werd er in het ziekenhuis Oudenrijn in Utrecht gestart met een experiment dat beoogde patiënten zo lang mogelijk uit het ziekenhuis te houden, en zo lang het kon onder de hoede van huisarts en naaste omgeving te laten. Een voor een ziekenhuis op het eerste gezicht wat ongebruikelijke stap. De man die een centrale rol speelde in de pogingen structurele veranderingen aan te brengen was mr. J.H. Peters. Sinds twee weken geleden hoort ook de afkorting dr. tot zijn personalia; hij promoveerde op een uitgebreide evaluatie van het veranderingsproces in Utrecht. Peters is sinds 1980 algemeen directeur van het Akademisch Ziekenhuis Leiden, een *managers-type* met duidelijke ideeën over het medisch bedrijf, met oog voor zakelijke én menselijke kanten.

'Er zijn mensen die zeggen — je gezondheid is het hoogste goed —. Ik weet niet of dat echt voor iedereen zo is. Er zijn mensen geweest die hun gezondheid hebben opgegeven voor de vrijheid van meningsuiting of van godsdienst. Ik geloof dat er een bovengrens is voor wat je aan medische voorzieningen spendeert.

We geven momenteel rond de tien procent van ons nationaal inkomen uit voor gezondheidszorg. Dat kan niet meer; de kosten moeten omlaag. Maar niet alleen vanwege de kosten moeten we fundamentele wijzigingen aanbrengen. Het zit allemaal nog wat gecompliceerder. Doordat de *topzorg*, zoals medisch specialisten die bedrijven, en dan vooral in ziekenhuizen als het AZL, zo'n lange tijd teveel is benadrukt op een eenzijdige manier, is de boel *doorgeschoten*. De gezondheidszorg is scheefgegroeid. Je moet toch vaststellen dat de specifiek specialistische medische zorg op een gespannen voet staat met een humane behandeling. Dat is in dit stelsel en binnen een ziekenhuis als dit ook bijna onvermijdelijk. Veel artsen hier zijn zó gespecialiseerd, technisch gezien, dat ze een beetje de mens dreigen te vergeten. Wanneer je die scheefgegroeide situatie wilt veranderen moet je nu eenmaal kunnen beschikken over de financiële middelen om aan oplossingen te werken en nieuwe ontwikkelingen op gang te brengen.'

Nonsens

Het type bezuinigingen waar nu op gehamerd wordt echter, geeft je nauwelijks ruimte voor wezenlijke ombuigingen. Als er een experiment op het gebied van gezondheidszorg wordt voorgesteld, wordt er meteen door de overheid gevraagd: wat levert het op? 'Dat is klinkklare nonsens.

Als je een werkgelegenheidsbeeld wilt voeren in Nederland, vind je niet datzelfde jaar nog een besparing. Het zou buitengewoon kortzichtig zijn van de overheid om zich slechts bezig te houden met ad hoc maatregelen gericht op een snelle besparing. We lopen het risico dat we de richting waarin de gezondheidszorg is gegaan niet meer kunnen ombuigen en dat we met iets opgescheept raken dat we eigenlijk nooit gewild hebben,' aldus Peters.

Hij is van mening dat echte veranderingen en oplossingen pas mogelijk zijn als eerst iets gedaan wordt aan de kloof die gaapt tussen enerzijds de medische voorzieningen aan de basis, zoals huisarts, wijkverpleging, kruisverenigingen enzovoort, ook wel aangeduid als de *eerste lijn*, en anderzijds de ziekenhuizen en verpleeginrichtingen, de *tweede lijn*. Peters heeft in de acht jaar dat hij verbonden was aan Ziekenhuis Oudenrijn ('een heel *samenwerkings-minded* ziekenhuis') ervaring opgedaan in projecten waarin getracht werd die samenwerking te verbeteren. Uitgangspunt bij het opzetten daarvan was de stelling: mensen zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun gezondheid en lossen hun eigen problemen op. Wanneer ze daar hulp bij nodig hebben en familie en goede bekenden die niet in voldoende mate kunnen leveren, adviseert de huisarts. Als die twee er niet uitkomen kunnen ze met elkaar overleggen of het niet raadzaam is een specialist te raadplegen. Peters noemt een gestructureerde opbouw van medische voorzieningen vanaf de basis het *pyramide model*. Met dat beeld van een organisatiestructuur voor ogen is er in het Utrechtse ziekenhuis een reeks veranderingen aangebracht met als be-

langrijk doel de inbreng van de huisarts bij behandeling van patiënten te vergroten, want, zo stelt Peters: 'Ik krijg vaak de indruk dat mensen de huisarts onderschatten en specialisten overschatten'.

Diagnostisch Centrum

Een voorziening om patiënten zo lang mogelijk onder de hoede van de huisarts te laten blijven, is het in Ziekenhuis Oudenrijn ingerichte *Diagnostisch Centrum*. Daar kan een dokter een patiënt met uitgebreidere apparatuur dan waarover hijzelf beschikt, laten onderzoeken om zo zijn diagnose scherper te stellen. Door het functioneren van een dergelijk onderzoekscentrum hoeft een patiënt niet zo gauw opgenomen te worden in het ziekenhuis om daar onderzoeken te ondergaan, onder de vleugels van de medisch specialist. Het instellen van een diagnostisch centrum brengt met zich mee, blijktens de beschrijvingen in het proefschrift van Peters, dat de communicatie tussen huisartsen en specialisten een veel intensiever karakter krijgt. Immers, de medicus uit de eerste lijn draagt een patiënt pas over als hij uitvoerig met hem of haar getracht heeft een diagnose vast te stellen. Niet alleen is de huisarts zo meer betrokken bij de 'zaak' maar hij heeft ook eenvoudigweg meer informatie betreffende de patiënt over te dragen. Voor die meer uitgebreide communicatie, zijn goede afspraken over en weer nodig. Afgaand op de ervaringen door Peters opgedaan, is alleen al het rond de tafel gaan zitten van specialisten en huisartsen en een eerste bezinning op een betere afstemming van ieders werkzaamheden, goed voor direct resultaat. Naast een beschrijving van de intensievere coöperatie tussen *eerste en tweede lijn*, besteedt Peter in zijn dissertatie aandacht aan projecten waarmee in het Utrechtse ziekenhuis gezocht werd naar oplossingen voor psycho-sociale problemen van patiënten, die te weinig bestand waren tegen de specialistische medisch-technische behandeling in het ziekenhuisbedrijf. De aandacht werd gericht op de begeleiding van bezoekers van de polikliniek. Naast het argument dat een betere zorg in de polikliniek ertoe kan bijdragen patiënten zo lang mogelijk uit het ziekenhuis te houden, noemt Peters in zijn proefschrift als overweging: 'Medische hulpverlening, hoe goed en efficiënt ook opgezet, is bijvoorbeeld onvoldoende als er ook niet aandacht wordt geschonken aan de psychische, sociale en levensbeschouwelijke problematiek. Het is daarom van belang dat de hulpverlening geschiedt op een wijze en in een klimaat waarin patiënten zichzelf niet in hun mens-zijn extra bedreigd voelen, omdat er voorbijgegaan wordt aan

AZL-directeur Peters: Ik krijg vaak de indruk dat de mensen de huisarts onderschatten en de specialist overschatten.

hun opvattingen en gevoelens. Het polikliniek-spreekuur van de specialist is veelal niet de ideale gelegenheid om hieraan uitvoering aandacht te besteden. Bovendien komen de gevoelens van bedreiging en onzekerheid vaker tot uiting voor en na het gesprek, dan tijdens het gesprek met de specialist. Tegen deze achtergrond is het plan ontstaan de patiënt in de polikliniek te begeleiden.'

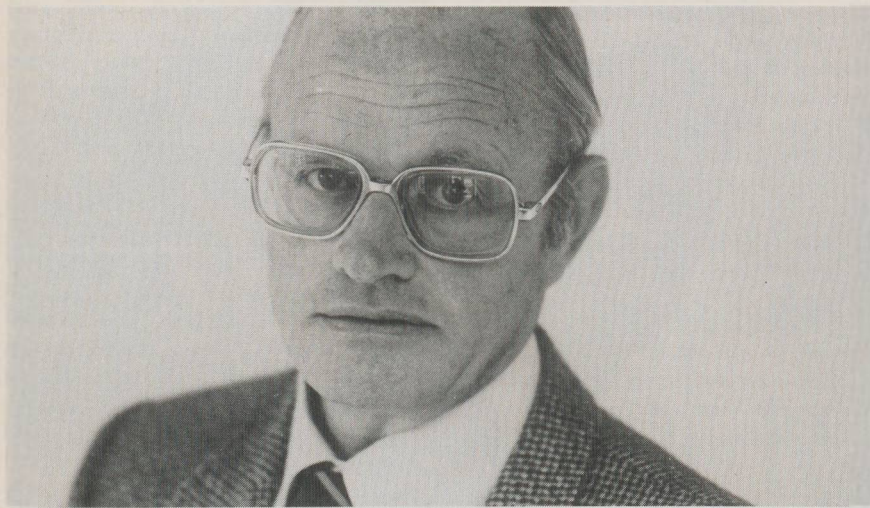
Opgave

De directeur van het Academisch Ziekenhuis ziet het als een belangrijke opgave voor de geneeskundige faculteiten om in hun functie van 'ontwikkelaar en aangever van nieuwe wegen in de gezondheidszorg' onderzoek te doen naar de medische voorzieningen op het basisniveau, de eerste lijn. 'In de medische faculteit wordt te weinig onderzoek gedaan naar de voorzieningen buiten het ziekenhuis, de *extra-murale zorg*. De opleiding van medici is te sterk intramuraal gericht, op wat er in het ziekenhuis gebeurt. Dat is onevenwichtig; huisartsen hebben daar terecht kritiek op. Samenwerking tussen huisartsen en specialisten en al de rond die twee partijen gegroepde voorzieningen, verdient veel meer aandacht. Daarnaast is er een visie nodig waarin psycho-sociale begeleiding van patiënten een goede plaats krijgt. Naar mijn mening krijg je in de huidige situatie, met die eenzijdige nadruk op de specialistische geneeskunde alleen maar 'verknijpte' artsen', aldus Peters.

Wellicht hebben de onderzoekers en docenten van de faculteit der geneeskunde een gewilliger oor voor de ombuigingen die Peters voorstelt, dan de ambtenaren die vanuit Den Haag het enorme conglomeraat van gezondheidszorg-voorzieningen trachten te besturen en voor wie het bezuinigingsparool boven alles gaat. Peters is weinig ingenomen met maatregelen van de overheid die slechts gericht zijn op snelle besparingen. 'Wat me echt wezenloos irriteert is dat op het moment dat er gesproken wordt over versterking van de eerste lijn, er ontzettend gekort wordt op bejaarden- en gezinszorg. Als je nu iets wilt doen wat haaks op dat beginsel staat, is het dat. Iets als gezinszorg is van vitaal belang wanneer je mensen zo lang mogelijk thuis wilt behandelen. Op die manier kom je als overheid toch wel erg ongeloofwaardig over', aldus Peters.

Hoe verdraagt de stellingname van Peters, waarin een accent-verschuiving van specialistische zorg naar behandeling op huisartsenniveau een centraal element vormt, zich met zijn hoedanigheid als directeur van een super specialistisch ziekenhuis als het AZL? 'Ja, ik krijg wel eens de vraag voorgelegd, — *ben jij niet bedreigend voor de tweede lijn?* — Maar ik ben er een groot voorstander van om de tweede lijn zijn wezenlijke functie goed te laten uitoefenen. En daarin is ondersteuning van de eerste lijn primair.

Benno Boeters / Mare

Prof. dr. Wim Brouwer: 'Kruciaal belang'.

Prof. dr. Wim Brouwer over akademisering 'eerste lijn'

'Doorgaan van plannen kruciaal voor huisartenvak'

10

'Ik acht het doorgaan van de akademiseringsplannen voor de eerstelijns gezondheidszorg van kruciaal belang voor de ontwikkeling van het vak van huisarts, een ontwikkeling die momenteel wat minder voorspoedig verloopt dan gewenst. En dat moet welhaast te merken zijn in de praktijk. Van groot belang zal zijn de houding van de Maastrichtse huisartsen. Op dit moment is het zo dat dezen enerzijds het belang van de akademisering wel degelijk inzien, maar anderzijds is er een zekere weifeling omdat zij de consequenties nog niet kunnen overzien.'

Aldus prof. dr. Wim Brouwer (57), hoogleraar huisartsengeneeskunde en als lid van het fakulteitsbestuur van de Faculteit der Geneeskunde (FdG), belast met 'Gezondheidszorg'. Samen met wetenschappelijk medewerker-huisarts, Job Metsemakers (29) spant prof. Brouwer zich tot het uiterste in om de doelstellingen van de akademisering van de eerste lijn tot en succes te maken, conform de basisfilosofie.

'De realisering van de doelstellingen lijkt gevaar te lopen vanwege toch wel toenemende problemen over financieringsmogelijkheden.'

Volgens prof. Brouwer komt de zorg daarvoor voort uit het feit dat het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen heeft laten doorschemeren dat nieuwe akademiseringsplannen weinig kans maken op extra-gelden: 'Er komt dus vermoedelijk geen aparte subsidie voor de akademisering van de eerste lijn. Wel heeft de FdG inmiddels besloten dat de akademisering in elk geval niet uitsluitend betrekking heeft op het ziekenhuis. En dat is tenminste iets,' aldus prof. Brouwer, uitdrukkelijk ontkennend dat het gaat om een onoplosbare problema-

tiek: 'Trouwens, in directe zin hebben we er bij het ministerie nog nooit om gevraagd. Er is dus nog helemaal geen beslissing gevallen'.

Vanzelfsprekend wordt nu wel gezocht naar alternatieve financieringsbronnen. Prof. Brouwer denkt daarbij aan rijksbijdragen, akademiseringsgeld en sociale verzekeringsgeld. 'Daarover zou dan wel eerst moeten worden gepraat met de Ziekenfondsraad. Wellicht is er de mogelijkheid van een hoger abonnementstarief', zo oppert hij.

Formatieplaats

Ondanks de wat onzekere (financiële) vooruitzichten beginnen de akademiseringsplannen van de eerste lijn nu daadwerkelijk vorm te krijgen. Een stimulans zal zijn dat wetenschappelijk medewerker Job Metsemakers vanaf 7 juni tweeënhalf dag per week meedraait in de huisartsenpraktijk van J. Kuijpers in Geulle om te onderzoeken of in die praktijk kan worden overgegaan tot akademisering. De rest van de tijd zal hij binnen het instituut onderzoek doen naar andere mogelijkheden. Voorlopig, tot september, gaat het om een kennisma-

kingsperiode. Als die bevredigend verloopt zal Job Metsemakers voor een jaar volledig worden gedetacheerd in Geulle. 'Het gaat om een eerste stap in het veld, ook landelijk van belang zijnde', legt hij niet zonder trots uit. En eraan toevoegend: 'Zeker, ook in Groningen en Rotterdam hebben de universiteiten een eigen praktijk, maar die dateren van een andere tijd toen de akademisering veel minder methodisch werd aangepakt.' Dat Job Metsemakers is uitgekozen voor deze eerste stap, is omdat hij deel uitmaakte van een groep van vijf jonge artsen die zelf een akademiseringsplan hadden opgesteld. Volgens prof. Brouwer biedt een combinatie van een aan de RL opgeleide en wetenschappelijk georiënteerde huisarts en een ervaren huisarts bovendien de beste kansen op een vruchtbare samenwerking.

Akademisering

Hoewel het begrip akademisering voor de universiteit volstrekt is ingeburgerd, is het de vraag of dat ook opgaat voor de patiënten. En is de patiëntenzorg niet in het geding? Weten de patiënten wel precies wat akademisering inhoudt. Schrikt bijvoorbeeld het woord hen al niet af?

'Zeker, dat zou kunnen', erkent prof. Brouwer. 'Maar het woord bestaat nu eenmaal al lang. Denk bijvoorbeeld aan Akademisch Ziekenhuis. Het gaat er dus echt niet om dat wij zo graag een moeilijk woord gebruiken. We hebben ons gewoon willen aanpassen aan wat gebruik is.'

'Maar goed,' zo vervolgt hij, 'het is zeker van belang dat de patiënten duidelijk wordt gemaakt wat akademisering precies is. Ik zou het omschrijven als de zorg voor de patiënt. — Dat komt op de eerste plaats! —, uitgebreid met onderwijs en onderzoek. De toevoeging van academische gelden is gebaseerd op het feit dat deze verbreiding extra-kosten met zich brengt. Immers, op zich kosten onderwijs en onderzoek al geld. En beide stellen nu extra-eisen aan de patiëntenzorg.'

'Een motief voor akademisering van de eerstelijns,' aldus prof. Brouwer, 'is onder meer het feit dat steeds meer patiënten worden behandeld in de huisartsenpraktijk. Weliswaar worden er ook meer patiënten doorverwezen, maar met name is er de tendens dat lijdende aan chronische aandoeningen en ouderdomsdiabetespatiënten nu bij de huisarts terecht kunnen.'

Onderzoek

Ook onderzoek is vereist. Volgens prof. Brouwer blijkt steeds weer hoe weinig inzicht er bestaat in de praktijk: 'Een huisarts is eenvoudig niet in staat om er

naast een adekwate verslaggeving, ook een goede registratie op na te houden. Dat kost tijd en is gekompliceerd, ook al omdat daarvoor goed overleg nodig is. En alleen zò, kan een grondonderzoek plaatsvinden, de basis voor een verdere positieve ontwikkeling.'

Bij akademisering gaat het om versterking van de gezondheidszorgtaak. In het geding is daarbij het ontmoetingsvlak tussen de eerstelijns (de praktijk) en de fakulteit (de opleiding en wetenschap). Nu al brengt de student zo'n twaalf weken per jaar door bij de huisarts. De meeste artsen kunnen echter niet meer dan één keer per jaar meewerken. Nodig is dus dat de huisarts meer tijd kan vrijmaken.

'Want,' aldus prof. Brouwer, 'dat vereist zijn tijd en aandacht. Ook moet het onderwijs aansluiten bij de praktijk, waar compromissen nu eenmaal noodzakelijk

zijn. Vanzelfsprekend blijft het wel noodzakelijk dat eerst het vak goed geleerd wordt. Maar het doel blijft uiteindelijk te komen tot meer samenwerking, overleg en begeleiding. Wil dat echter een succes worden, dan zullen er wel voldoende praktijken bereid moeten zijn om mee te werken. En het is de bedoeling zo te komen tot 6 à 10 geacademi-seerde praktijken die dan plaats bieden aan ongeveer 200 studenten.'

Prof. Brouwer zou eigenlijk willen dat een stichting daarbij optreedt als intermediaire instelling: 'Mogelijk zou zo'n stichting zelf kunnen optreden als werkgever. Maar doorslaggevend zal zijn wat haalbaar is. Immers, nu is het al zo dat het Rijk niets meer koopt. Alles moet gehuurd worden'.

In het kader van de huidige werkgelegenheid en het overheidsbeleid in deze, voorziet prof. Brouwer de mogelijkheid

van praktijkverkleining. Maar dat zou wel minder inkomen kunnen betekenen voor de huisartsen, iets dat de Landelijke Huisartsenvereniging (LHV) juist wil voorkomen.

'Hoe het zij', aldus prof. Brouwer, 'toch is het een noodzaak dat er voldoende praktijken komen, ook al om een eigen werkveld te creëren voor de huisartsen-geneeskunde aan de RL. Dat zal een mijlpaal zijn. Want nog altijd is het zo dat elke medische afdeling hier een volledig uitgeruste klinische afdeling en laboratorium heeft, terwijl de huisartsen-geneeskunde bij wijze van spreken slechts kan bogen op het bezit van een bureau en een stoel.'

**Dienst Voorlichting
Sjonk Ritmeester**

Ontwikkelingsplan sluit aan bij nieuw financieringsmodel voor onderzoek

Het Ontwikkelingsplan '83-'87 knoopt aan bij de nieuwe financieringsvorm van het universitair onderzoek, de zogenaamde voorwaardelijke financiering. Dit systeem, onderdeel van een totaal nieuw financieringssysteem van de universiteiten, het Plaatsen-Geld-Model, zal rond 1 juli door de minister met de universiteiten worden doorgesproken. Voor de voorwaardelijke financiering, het B-deel uit het PG-Model, is reeds een bedrag gereserveerd voor 1983: vijftig miljoen. De universiteiten kunnen bij de minister projecten indienen die uit deze pot betaald zouden kunnen worden; in overleg tussen de minister en de betrokken universiteit worden gelden toegekend.

Dank zij de Maastrichtse onderzoeksopzet is het mogelijk gebleken op vrij snelle wijze uit het totale researchpakket van de RL die projecten te lichten die in dit kader een kans maken. In het Ontwikkelingsplan worden er elf genoemd. Dat zijn: Hemostase, vaatwand en thrombose; sport en gezondheid; metabool, elektrisch en mechanisch gedrag van de hartspier onder normale en pathologische omstandigheden; hypertensie; gedrag en gezondheid; microcirculatie; ontwikkeling signaalverwerkingstechnieken voor ultrageluid, Doppler en afbeeldingssysteemen; celbiologische oncologie; onderzoek van onderwijs; beleid en beheer van gezondheidszorgvoorzieningen; immuunbiologie van de transplantatie.

De verwachting wordt uitgesproken dat daaraan in de toekomst kunnen worden toegevoegd: voeding en alcohol, revalidatie en verplegingswetenschappen. Deze onderwerpen omvatten soms één, soms meerdere deelprojecten uit de hoofdprojecten van de RL.

Vertrouwen

De wetenschapscommissie is op dit moment druk bezig de ingediende projecten te onderbouwen op de manier zoals dat voor de procedure van voorwaardelijke financiering wordt gevraagd. Voorop staat dat de onderzoeksprojecten die meedoen in de afweging behoren tot de categorie hoogwaardig onderzoek. Aangegeven moet worden hoe het vertrouwen is dat de betrokken onderzoekers genieten bij vakgenoten (heeft de groep een solide reputatie) en daarenboven bij anderen, waarbij de vraag moet worden beantwoord of het voorgestelde project wetenschappelijk en eventueel ook maatschappelijk interessant is. Verder wil de minister weten of het project op de een of andere manier meedoet in een landelijke afstemming, bv. de plaats in een disciplineplan. Gevraagd wordt ook naar verificatiemogelijkheden van de realisering van het project, naar de integrale kosten voor de komende vijf jaar en naar de bescherming van het project binnen de instelling. Kan op deze vragen een bevredigend antwoord gegeven worden, dan wordt in bilateraal overleg bepaald welke projecten zullen worden gehonoreerd.

Dat geschiedt dan voor een periode van vijf jaar.

Tweede en derde geldstroom

Naast financiering uit de eerste geldstroom (van het ministerie afkomstig geld, nu dus voornamelijk via de voorwaardelijke financiering) verwerft een universiteit ook fondsen voor onderzoek via de tweede en derde geldstroom, resp. instanties voor zuiver wetenschappelijk onderzoek (ZWO) en opdrachtgevers van buiten de universitaire wereld (organisaties, bedrijven). Deze laatste geldstromen worden voor de RL van toenemend belang, aldus het Ontwikkelingsplan. Met name genoemd wordt in dit kader een Sociaal Gezondheidskundig Onderzoek Centrum, dat een rol zal kunnen vervullen bij de afstemming van binnen de universiteit aanwezige deskundigheid op het terrein van sociaal gezondheidskundig onderzoek op de maatschappelijke behoefte en, daaraan gekoppeld, bij de verwerving van fondsen uit tweede en derde geldstroom. Intern wordt de fondswerving aangemoedigd door het zoveel mogelijk wegnemen van belemmeringen. Zo heeft de wetenschapscommissie in dit kader bv. een snelle procedure voor voorlopige goedkeuring van projecten in het leven geroepen, waarop een beroep kan worden gedaan als er haast is bij het indienen van een project bij een mogelijke opdracht.

**Dienst Voorlichting
Janneke Leunissen-Rooseboom**

Burgerlijk Armbestuur breidde haar ziekenhuis in 1890 uit met klasse-afdeling

Elisabethhuis vroeger elite-ziekenhuis

In het Elisabethhuis in de Abtstraat lag vroeger de zieke elite van Maastricht; bijna honderd jaar geleden bouwde het Burgerlijk Armbestuur dit pand om het te gebruiken als klasse-afdeling van het ziekenhuis.

Het Burgerlijk Armbestuur is nog steeds de eigenaar van dit gebouw, de universiteit heeft het in 1978 voor tien jaar gehuurd.

In de serie RL-locaties deze keer ruimte voor de geschiedenis rond het Elisabethhuis.

De buurt rondom het Elisabethhuis was sinds 1600 al de 'ziekenhoek' van Maastricht: hier werden toen al zieken verpleegd. Het Burgerlijk Armbestuur heeft in de 19e eeuw op die plek een ziekenhuis gezet en nog een verpleegtehuis voor psychisch gestoorden. Het ziekenhuis ging in 1950 over naar Annadal. Uiteindelijk verwijst alleen de verpleegkliniek 'Klevarie' nog naar de tijd dat in deze hoek de gezondheidszorg gevestigd was. Elisabeth Strouven zorgde in 1628 voor de eerste aanzet hiervoor. Zij betrok toen met een paar andere vrouwen een huis aan de huidige Calvariëstraat. Ze noemde het huis 'Calvariëberg'. Jarenlang hebben Elisabeth en haar vrouwen zich bezig gehouden met ziekenverzorging. In die tijd bezorgden een paar epidemieën hun flink wat werk. De vrouwen van Huize Calvariëberg namen in 1661, vlak voor de dood van Elisabeth, de kloosterorde van St-Franciscus aan. Daarna hebben ze zich nauwelijks nog met het verplegen van zieken bemoeid. Zij verlieten Maastricht maar kwamen na korte tijd weer terug. Met de zusters van Annadal, die zich intussen gevestigd hadden in Calvariëberg, gingen ze op in één congregatie.

Onmogelijk karwei

Met de komst van de Fransen werd het klooster in 1798 opgeheven. Een jaar later kocht Louis Rigano, een Maastrichts gemeenteraadslid, het kloostergebouw. Een gedeelte verbouwde hij tot woonhuis, het ander gedeelte richtte hij in als weverij en spinnerij.

Toen de Fransen in 1814 verdwenen waren, moest alles wat zij zich hadden toegeëigend opnieuw verdeeld worden en teruggegeven aan de oorspronkelijke eigenaars. In veel gevallen bleek dat een on-

mogelijk karwei te zijn en als oplossing hiervoor werd een college opgericht om het moeilijk te verdelen vermogen te beheren. Dit 'College van Regenten van de algemene armen' heette later het Burgerlijk Armbestuur.

Het Burgerlijk Armbestuur, dat tot op de dag van vandaag nog in het bezit is van veel instellingen in Maastricht, heeft zich van het begin af aan bezig gehouden met de gezondheidszorg. Voor dit doel viel hun oog op het voormalige klooster Calvariëberg. In 1820 kochten ze een gedeelte daarvan van de weduwe Rigano. In de periode 1821-1823 bouwde het Burgerlijk Armbestuur in de buurt van het klooster een ziekenhuis. In 1845 leg-

den ze ook beslag op de rest van het kloostergebouw. Dit werd ingericht als verpleeghuis voor geestelijk gestoorden. In de komende jaren werd het ziekenhuis nog verschillende malen uitgebreid. In 1891 was de laatste fase klaar. Toen werd ook het 'Elisabethhuis' in gebruik genomen als klasse-afdeling voor het ziekenhuis.

Bejaardenhuis

In 1950 ging het ziekenhuis over naar Annadal. De vroegere klasse-afdeling van het ziekenhuis werd een bejaarden-tehuis: het Elisabeth-tehuis, genoemd naar Elisabeth Strouven.

Toen dit gebouw in de jaren zeventig leeg kwam te staan, kreeg de RL interesse. Het Burgerlijk Armbestuur verhuurde het pand aan de universiteit in 1978 voor een periode van tien jaar en betaalde bovendien de verbouwkosten: f 460.000,-.

Dienst Voorlichting

Sandra Vleeshouwers

Het Elisabethhuis in de Abtstraat: eerst ziekenhuis, vervolgens bejaardenhuis, nu RL-pand.

Onderzoek naar de eerste lichtingen RL-basisartsen

Jonge huisartsen komen nauwelijks aan de slag

Ruim veertig basisartsen zullen hun bul krijgen op 9 juli. Het is de derde maal dat deze diploma's op de RL worden uitgereikt.

Hoe is het eigenlijk afgelopen met de eerste twee lichtingen basisartsen? Hebben zij al een vast plekje in de medische wereld veroverd? Als voorloper van een onderzoeksverslag van de projectgroep 'Follow-up Basisartsen' hier alvast de eerste voorzichtige gegevens.

Huisartsgeneeskunde trekt de grootste groep basisartsen aan. Als je de lichting afgestudeerden uit '80 en '81 bij elkaar trekt, kiest veertig procent van de ondervraagden voor deze richting. Het percentage toekomstige huisartsen uit de eerste lichting is daarbij duidelijk hoger dan uit de tweede lichting: 50% tegen 34%. Dit zijn gegevens die naar voren komen uit een enquête die een paar medewerkers van Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch gehouden hebben in het kader van het project 'Follow-up Basisartsen'. Gerry Post, onderzoeker van het Follow-up project, over het verschil in kandidaten voor huisartsgeneeskunde: 'Een theorie zou kunnen zijn dat in '81 minder mensen huisartsgeneeskunde zijn gaan doen, omdat ze de werkloosheid onder huisartsen in het achterhoofd hadden. Ze zien het niet meer zo zitten in die hoek.'

Uit de enquête blijkt ook dat de meeste studenten hun beroepskeuze maken tijdens de eerste vier jaar van de medische opleiding. Ook zijn de meeste basisartsen tamelijk tot zeer zeker van hun beroepskeuze.

Echte harde conclusies kun je niet verbinden aan de antwoorden uit de enquête. Niet alle basisartsen hebben de vragenlijst gekregen, alleen diegenen die vorig jaar naar de terugkomdag waren gekomen.

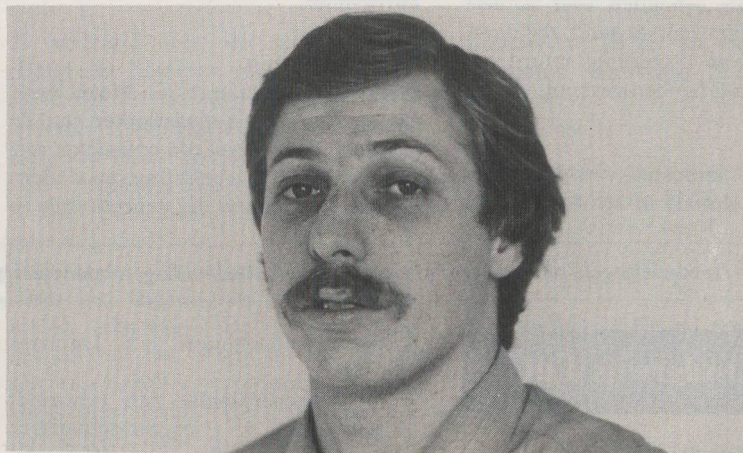
Deze enquête hoort dan ook nog bij het vooronderzoek om de juiste methoden en technieken te vinden voor het onderzoeksproject 'Follow-up Basisartsen'. De projectgroep is in '81 met dit onderzoek begonnen en is van plan om vanaf nu zo'n zes à zeven basisartsenlichtingen te volgen.

Momentopname

Job Metsemakers, zelf het basisartsdiploma gehaald in '80, gaf een overzicht van specialisaties en beroepen van zijn jaargenoten. Job is na zijn opleiding huisartsgeneeskunde wetenschappelijk medewerker geworden bij de Medische Faculteit. Zijn lijst, die op een enkeling na volledig is, geeft aan waar de basisartsen van '80 nu zitten. Mirjam Sprooten, basisartsexamen gehaald in '81, nu we-

tenschappelijk medewerkster aan het evaluatieproject 'Follow-up Basisartsen' deed hetzelfde voor haar jaar.

Job Metsemakers: 'De uitslag van de enquête zegt niet zo veel, het was een momentopname van een jaar geleden. Intussen is er veel gebeurd, basisartsen veranderen vaak voordat ze een vaste plek hebben. Bovendien zegt die enquête niets over de werkloosheid onder artsen en in hoeverre die werkloosheid de beroepskeuze heeft beïnvloed. Een aantal mensen doet de éénjarige huisartsenopleiding omdat ze dan in korte tijd al iets hebben. Vaak doen ze daarna alsnog een specialistenopleiding, omdat ze als huisarts niet aan de bak komen.'

Job Metsemakers

De lijstjes van Job en Mirjam geven aan dat de antwoorden uit de enquête representatief voor de hele groep kunnen zijn: ook hieruit blijkt dat de eerste lichting duidelijk meer huisartsen opleverde dan de tweede lichting. In 1980 kozen 20 mensen voor de huisartsenopleiding en in '81 gingen 13 mensen naar huisartsgeneeskunde. In beide jaren haalden ruim veertig studenten hun basisartsexamen. In 1980 gingen 14 mensen een andere specialistenopleiding doen, bijvoorbeeld de opleiding tot psychiater, longarts, internist. In 1981 waren dat tien mensen. De overgebleven basisartsen kwamen terecht in uiteenlopende krin-

gen: van militaire dienst, wetenschappelijk onderzoek tot reclame.

Vacaturebank

Van de twintig mensen uit de eerste lichting die huisartsgeneeskunde gingen doen, hebben 9 mensen werk gevonden. Deze zijn niet bij praktijken, maar bij organisaties of bedrijven, zoals DSM, GAK of Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs (CAD) aan de slag gegaan. Twee huisartsen gingen zich verder specialiseren.

J. Jetten, doet nu na de huisartsenopleiding chirurgie: 'Ik wilde gewoon een jaar de algemene huisartsenpraktijk in voordat ik me verder ging specialiseren.'

De rest van de huisartsen is in militaire dienst, of voor lange tijd op vakantie of is werkloos.

J. Zuidweg, sinds januari werkloze huisarts: 'Ik doe er van alles aan om in contact te komen met huisartsen, ik ga naar vergaderingen toe enzo. Er is gewoon niets te krijgen. Ik sta ook inge-

schreven bij de vacaturebank voor artsen in Utrecht, maar dat haalt ook niet veel uit. Er staan er wel driehonderd ingeschreven.'

Over het werk van de toekomstige huisartsen uit de lichting '81, kunnen we nog niet veel zeggen, zij moeten hun opleiding nog afronden. Waarschijnlijk zullen zij na een jaar ongeveer hetzelfde beeld opleveren, ook van hen zullen er weinig meteen aan de slag komen in een huisartsenpraktijk.

Dienst Voorlichting Sandra Vleeshouwers

RL-studenten besteden meer tijd aan studie

Onder redactie van Henk Schmidt verscheen onlangs de bundel 'Probleemgestuurd onderwijs — bijdragen tot de Onderwijsresearch — 1981'. Het is een verzameling van inleidingen die voor het merendeel gehouden zijn door medewerkers van de Capaciteitsgroep 'Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch' op de Onderwijsresearchdagen in Maastricht vorig jaar.

Onderwijsresearchdagen, in de regel kortweg ORD genoemd, worden jaarlijks georganiseerd door de Vereniging voor Onderwijsresearch, in samenwerking met een universitaire instelling in Nederland en met subsidie van de Stichting voor Onderzoek van het Onderwijs. Op uitnodiging van de RL waren onderzoekers en deskundigen op het gebied van de onderwijsresearch, onderwijskunde, sociologie, pedagogiek en psychologie in april 1981 in Maastricht bijeen. Tijdens de congresdagen werd een aantal inleidingen gehouden over actuele thema's. Het ligt voor de hand, dat daarbij aspecten van probleemgestuurd onderwijs centraal hebben gestaan.

Bundel

In het eerste hoofdstuk van de bundel gaat Henk Schmidt in op de vraag of

probleemanalyse inderdaad tot activatie en herstructurering van voorkennis leidt en wat het effect daarvan is op de verwerking van een probleemrelevante tekst. In een bijdrage door Maurice de Volder en Henk Schmidt wordt dieper ingegaan op de discussie of de rol van de tutor die van procesbegeleider, danwel van een inhoudsdeskundige moet zijn. Tjaard Imbos rapporteert over de eerste resultaten met onderwijsonafhankelijke beoordeling van studiestatistiek. Erik de Graaff en Jan Galesloot doen verslag van pogingen om te komen tot een toetsmethode voor medisch probleemoplossen. Hiertoe is medio 1979 het projectelement 'Summatieve evaluatie van Medisch Probleemoplossen' van start gegaan. In een onderzoek door Els Boshuizen en Hein Claessen wordt het probleemoplossend vermogen op de langere termijn vergeleken bij studenten uit het Maastrichtse (experimentele) curriculum en het Utrechtse (conventionele) curriculum.

Studiebelasting

Mathieu Weggeman en Jan Moen, resp. medewerker en ex-medewerker van de Dienst POB, hebben een onderzoek verricht naar de studiebelasting van studenten aan de faculteit der geneeskunde in

Maastricht. Vergelikt men de resultaten met de landelijke gegevens, dan blijkt de gemiddelde score van 1229 uur netto op jaarbasis, aanzienlijk hoger te liggen dan het landelijk gemiddelde. Ondanks het feit, dat de Maastrichtse student niet in een tentamengericht (stok achter de deur!) systeem wordt opgeleid, blijkt hij dus gemiddeld méér te studeren.

Naar de studiebeleving van de Maastrichtse student hebben Erik de Graaff, Jos Moust, Frans Ronteltap en Henk Schmidt onderzoeken verricht, waarvan de resultaten in de bundel weergegeven worden. Ook in het HBO wordt thans geëxperimenteerd met een probleemgestuurde benadering van het onderwijsleerproces. Marjo Stevens rapporteert over de ervaringen met deze methode bij de opleidingen Diëtik en Toegepaste Huishoudwetenschappen aan de Wach-tendonk-scholengemeenschap in Heerlen.

Inzicht

Het lezen van deze bijdragen geeft een dieper inzicht in de laatste stand van het wetenschappelijk denken over de behandelde aspecten van het probleemgestuurd onderwijs. Het boekje is dan ook vooral bedoeld voor docenten, staf- en beleidsmedewerkers, maar ook studenten en anderszins geïnteresseerden vinden er in kort bestek informatie over een aantal aspecten van probleemgestuurd onderwijs.

De bundel 'Probleemgestuurd onderwijs' kost ongeveer 25 gulden en is bij de boekhandel verkrijgbaar.

Dienst Voorlichting Marga Spronck

mededelingen/mededelingen/mededelingen/mededelingen/mededelingen/mededelingen/mededelingen/mededelingen/mededelingen/mededelingen/medede-

Buro Onderwijs FdG

Bureau Onderwijs FdG

Binnen de Onderwijscommissie van de Faculteit der Geneeskunde bestaat een vakature in de studentenfractie.

Studenten die daarvoor belangstelling hebben, worden verzocht dit schriftelijk te melden bij het Bureau Onderwijs FdG.

De opgaven moeten binnen zijn voor 1 juli.

Benoemingen

De Onderwijscommissie FdG heeft in haar vergadering van 3 mei 1982 benoemd:

— tot lid van de **planninggroep**: voor onderwijsblok 3.1. — koorts, infek-

ties en ontstekingen — E. Laumans (KNO)

— tot **blokcoördinator** zijn benoemd: voor blok 1.4. — psycho-somatische reacties — G. Beusmans (Huisarts-geneeskunde)

— voor blok 1.1 — studeren aan de Rijksuniversiteit — E. v.d. Eertwegh (O en O).

Bureau Onderwijs FdG

Aanvulling

Met betrekking tot de vaardigheidstoets aan alle studenten luidt de eis: 'De laatste vaardigheidstoets mag niet als onvoldoende zijn beoordeeld'.

Deze aanvulling hoort bij de mededeling van het Dagelijks Bestuur van de Vaste Commissie voor de Examens a.i., zoals die is verschenen in 'Observant', nummer 15, pagina 13, onder het kopje 'Toekenning kandidaats getuigschrift'.

FdG Medische Studieweek

Aan de Vrije Hogeschool in Driebergen zal an 15 tot 22 augustus een medische studieweek plaatsvinden, met als thema: 'Ontwikkeling in ziekte en genezing'.

De studieweek is bedoeld voor degenen met belangstelling voor de antroposofische geneeskunde. De ochtendlezingen worden gehouden door de arts L.F.C. Mies, aan de hand van zijn boek 'Geneeskunde op de drempel'.

Avondlezingen zijn onder meer van B. Lievengoed, A. Koopmans en J. Zee.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij J. van der Wal, BMC, kamer 1141, tst. 661 of bij B. Maris in Utrecht, tel. 030-938615.

De werkgroep Partikulier Initiatief (voor autoverzekeringen) is gedurende de laatste drie weken van juli bereikbaar via kontaktpersoon Hans Maurer, tst 202.

Algemeen

Congres Medikaliserings

Ter gelegenheid van het zesde lustrum organiseert de Medische Fakulteitsvereniging (MFV) van de Katholieke Universiteit Nijmegen op 27, 28 en 29 oktober een congres over medikaliserings, met als motto 'De Gezondheidszorg als Placebo'.

Het congres wordt gehouden in het Preklinisch Hoofdgebouw van de subfakulteit der Geneeskunde, Geert Groteplein noord 21 in Nijmegen.

Het inschrijfgeld bedraagt voor studenten 35 gulden en 50 gulden voor niet-studenten. De inschrijffolder is verkrijgbaar bij het MFV-sekretariaat, Geert Groteplein noord 21, 5625 EZ, Nijmegen, tel. 080-513626, dagelijks van 11.00 tot 14.00 uur.

Zomerweek

Ook aan de Vrije Hogeschool in Driebergen wordt van 22 tot 29 augustus een zomerweek 'Fenomenologische natuurwetenschap' gehouden.

De zomerweek staat in het teken van het 'Goethejaar 1982'. De deelnemers zullen zich bezighouden met het oefenen van Goethes waarnemingswijze, aan de hand van verschillende onderwerpen waarin de Duitse auteur zich heeft veriept.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij J.C. van der Wal, BMC, kamer 1141, tst. 661 of bij B. Siepmann van de Berg in Driebergen, tel. 03404-17105.

Sport

Uitslag Zaalvoetbaltoernooi

De uitslag van het RL-zaalvoetbaltoernooi dat op 14 juni is gehouden in sporthal 'De Heeg' luidt: 1) Scherpe Schutters, 2) CIV Sjouwers, 3) Eintracht Abtstrasse en 4) FC. PIC.

AKTIVITEITENAGENDA

maandag 28 juni

16.00 uur-18.00 uur, BMC, kamer 1529, cursus Data Analyse.

Info: L. Volovics, tst. 612.

Inschrijving: tst. 511.

'Aktiviteitenagenda' is een rubriek voor mededelingen, bestemd voor een groter publiek binnen de universitaire gemeenschap van de RL. Te denken valt onder andere aan lezingen, bijeenkomsten, promoties, etc.

De kopij dient te worden gericht aan S. Ritmeester, Dienst-Voorlichting. De eerstvolgende Observant verschijnt aan het begin van het nieuwe academische jaar.

Romy Schneider in een van haar beste films: 'L'important, c'est d'aimer'.

Het Filmhuis in de zomermaanden

In verband met de zomerperiode draait het Filmhuis van donderdag 1 juli tot en met zondag 15 augustus een speciaal zomerprogramma. Er zijn gedurende deze periode iedere week van donderdag tot en met zondag films te zien. De aanvangstijd is ook anders namelijk 21.00 uur, kassa open om 20.30 uur. Het Filmhuis is dus op maandag, dinsdag en woensdag gesloten, elke week. Donderdag 19 augustus start het Filmhuis weer met de normale reguliere programmering van weekvertoningen. Het jaarlijkse Zomerfestival gaat dit jaar niet door. Hiervoor zijn in verband met de subsidiesituatie geen mogelijkheden.

Donderdag 1 juli tot en met zondag 4 juli, aanvang 21.00 uur: 'Satansbraten' van Rainer Werner Fassbinder (BRD), 1976

Donderdag 8 juli tot en met zondag 11 juli, aanvang 21.00 uur: 'Passione d'amore' van Ettore Scola (Italië), 1981

Donderdag 15 juli tot en met zondag 18 juli, aanvang 21.00 uur: 'Contes immoraux' van Walerian Borowczyk (Frankrijk), 1973

Donderdag 22 tot en met zondag 25 juli, aanvang 21.00 uur: 'L'ingorgo' van Luigi Comencini (Italië) 1979

Donderdag 29 tot en met zondag 1 augustus, aanvang 21.00 uur: 'De Nachten van Cabiria' van Federico Fellini (Italië)

Donderdag 5 tot en met zondag 8 augustus, aanvang 21.00 uur: 'L'important c'est d'aimer' van Andrzej Zulawski (Frankrijk) 1975 met Romy Schneider en Fabio Testi e.a.

Donderdag 12 tot en met zondag 15 augustus, aanvang 21.00 uur: 'Wilde Aardbeien' van Ingmar Bergman (Zweden)

Einde zomerprogramma

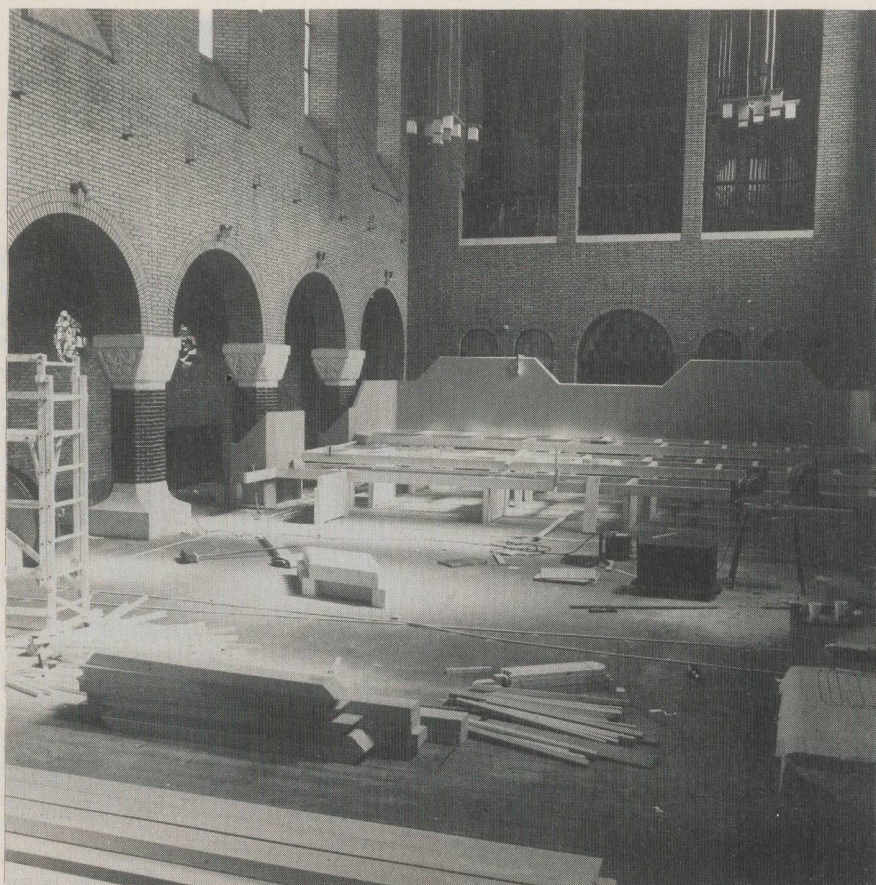
Donderdag 19 augustus tot en met woensdag 25 augustus, aanvang 20.00 uur: 'Eijanaika' van Shohei Imamura (Japan), 1981

Donderdag 19 augustus tot en met zondag 22 augustus, aanvang 22.30 uur: 'In Extremo' van Frans Zwartjes (Nederland) 1981

Donderdag 26 tot en met woensdag 1 september, aanvang 20.00 uur: 'Tre Fratelli' van Francesco Rosi (Italië) 1981

Donderdag 26 tot en met zondag 29 augustus, aanvang 22.30 uur: 'Five Easy Pieces' met Jack Nicholson e.a. (USA)

ACHTEROM IS 'T KERMS

16

Enrichtingsverkeer in de aula

De verbouwing van de aula vordert gestaag ondanks de protesten die gerezen zijn tegen de uitgave van negen ton die daarmee gemoeid is. Het CvB heeft nu een open brief gericht aan alle ondertekenaars van een petitie waarin gevraagd werd het bedrag beter te besteden. In de CvB-brief wordt de verbouwing uitvoerig verantwoord. Onder mee wordt gewezen op de slechte audio-visuele voorzieningen. Dat is medewerkers van de AV-groep in het verkeerde keelgat geschoten. Volgens hen stond er een geluids- en projectieinstallatie die uniek was voor de wijde omtrek, compleet met op afstand bedienbare projectieschermen (vanaf het spreekgestoelte bedienbaar, evenals de lichtsterkte in de zaal). De geluidsinstallatie was op zich ook goed, alleen door een slecht installatieadvies ontstonden problemen.

Toch komt er nu voor 90.000 gulden een nieuwe projectie- en geluidsinstallatie. De oude staat voor oud schroot op de gang, nauwelijks ooit gebruikt. Waarom werd daar geen gebruik van gemaakt? Omdat voor bijeenkomsten met projectie het publiek de andere kant op moest kijken, dus bij zo'n gelegenheid zouden de stoelen van tevoren omgedraaid moeten worden en daar wilde Civiele Zaken niet aan beginnen.

Handel

'Jongens,' zei de prof tegen het kluitje studenten waarmee hij door de wandelgangen kuierde, 'het is maar goed dat we hier in Maastricht zitten. Ha! Ik hoef nooit van die bere-ingewikkelde vragen te bedenken; grijp er maar 300 op eindniveau uit de computer, en klaar is keesje weer. En voor jullie moet het ook een hele opluchting zijn: geen geblok, geen gepees meer in die laatste weken voor het examen. Je weet

toch wel waar de vragen over gaan. Heerlijk, zo'n toets die de hele medicijnenstudie bestrijkt. En het mooie is natuurlijk ook nog dat je wel heel erg je best moet doen om te zakken.'

'En kijk dan toch eens naar dat kleinzielige gekneuter aan de nadere Nederlandse universiteiten. In Leiden wordt druk gehandeld in oude tentamens, collega Mare spreekt zelfs van *maffiapraktijken*. Op de meest slinkse manieren smokkelen studenten daar hun examenopgaven naar buiten, kopiëren de hele bende en verdienen

vervolgens met de verkoop aan *vrindjes* een aardig zakcentje. Of je moet lid worden van *Minerva*, daar schijnt ook nog wel 's wat te regelen te zijn. Maar het rare van de zaak is, dat jullie collegae in 't Leidse dus niet na afloop van het tentamen over de vragen mogen beschikken, terwijl nota bene juristen hebben aangetoond dat studenten recht hebben op de vragen van het door hen afgelegde tentamen. Wat doen ze heerlijk moeilijk daar in het Noorden, hè? Nee, nogmaals: onze instelling is de achtste medische faculteit, maar ook de zevende hemel, ha-hahaha!'

Zwijgend hadden de studenten meegelopen, maar nu waagde één van hen het om het woord tot de hoogleraar te richten: 'Eh, onze skillslabtoets meeneer, . . .'

'Ach ja, laat dat strookje maar 's zien. Nee, ik zie het al: waardeloos. Je krijgt tien dagen om dat te verbeteren, dus: inleveren vóór de vijfde!'

Spreekerskwartier

In navolging van gemeenteraden en enkele andere universiteitsraden heeft de Maastrichtse U-raad nu ook een spreekerskwartier ingesteld. Zoiets hou je toch niet tegen, nietwaar? Voortaan mag dus iedereen die iets op zijn lever heeft zijn hart komen luchten ten overstaan van de raad, tijdens iedere vergadering, van negen uur tot kwart over negen.

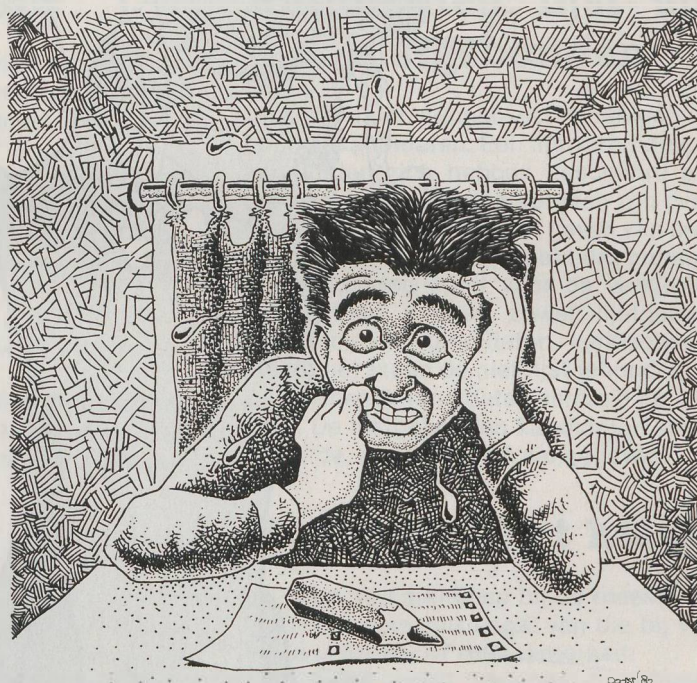
Tijdens de vergadering van 10 juni werd het eerste spreekerskwartier gehouden. Een doorslaand succes was het niet. De enige die er echt gebruik (of misbruik) van maakte was Peter Bouhuijs, die namens het bestuur van de Faculteit der Geneeskunde kwam protesteren tegen het voorstel om een nieuwe blokboekheffing te regelen. Hij pleitte voor uitstel van een beslissing totdat was overlegd met de beide faculteiten. Nu kón de raad die avond geen beslissing nemen omdat er maar zeven leden aanwezig waren en bovendien had men juist vóór het spreekerskwartier besloten de behandeling aan te houden.

Raadsvoorzitter Adriaanse was ook niet erg tevreden over het eerste kwartier. Hij mopperde wat op Bouhuijs omdat het kwartier niet voor faculteitsbestuurders was bedoeld, maar voor de basis die signalen wil doorgeven aan het hoogste bestuursorgaan. Warme democratie dus.

Opinie- en
informatieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg
Extra-editie
7 mei 1982

Extra-Editie

Verkiezingen 1982

1, 2, 3 juni

STEM

2

Deze extra-editie van *Observant* is een coproductie van het Centraal Stemburo (**Gerard Hensen** verzorgde de officiële informatie), de Dienst Voorlichting (**Sjonk Ritmeester** beschreef de procedure) en de redactie van *Observant* (**Jacques Herraets** had de zakelijke leiding). De tekeningen zijn van **Pascal Oost** en de foto's van **Bas Timmermans**.

Van enkele kandidaten hebben wij geen bijdrage aan dit verkiezingsnummer ontvangen.

Korrespondentie over dit nummer kan gericht worden aan de redactie van *Observant*, Tongersestraat 53, 6200 MD Maastricht. (Tel. 043-888319).

Vijfentwintig zetels in het geding

Dit jaar vinden op 1, 2 en 3 juni plaats de reguliere verkiezingen voor alle geledingen van de Faculteitsraad van de Faculteit der Geneeskunde (FdG) en voor de studentengeleding van de Universiteitsraad (UR) en de Faculteitsraad der Algemene Faculteit (AF).

Voor de UR worden dan bovendien tussentijdse verkiezingen gehouden voor 4 vakante zetels. In totaal zijn er 25 zetels in het geding, waarvan 21 regulier en 4 vacant.

De Faculteitsraad FdG

Voor de Faculteitsraad (FdG) zijn 6 zetels beschikbaar voor de geleding wetenschappelijk personeel (wp), 3 voor het niet-wetenschappelijk personeel (nwp) en 3 voor de studenten.

Omdat het gaat om normale verkiezingen zullen de gekozen raadsleden hun plaats innemen in september. WP en nwp mogen twee jaar blijven zitten, de studenten slechts een jaar.

De Faculteitsraad AF

Drie studenten worden gekozen voor de Faculteitsraad van de AF. Ook dit is een reguliere verkiezing en zal de termijn van een jaar voor studenten ingaan op 1 september.

Universiteitsraad

Zes studenten moeten worden gekozen in de UR. Zij zullen hun plaats eveneens een jaar behouden, met ingang van 1 september.

Verder moeten de opengevallen plaatsen worden opgevuld voor het wp (2 zetels) nwp-Faculteiten (1 zetel) en nwp-Algemene Diensten (1 zetel). Deze 'tussentijds' gekozen UR-leden worden direct in juni lid van de UR, nadat de 'onaantastbaarheid' der verkiezingen is gebleken. Hun lidmaatschap eindigt op 1 september 1983, als de reguliere termijn van 2 jaar is verstreken.

Overzicht in cijfers

	FdG		UR		
	wp	nwp	stud. wp	nwp	stud.
aantal zetels	6	3	3	6	6
beschikbare zetels	6	3	3	2	2
kiesgerechtigden	9	4	5	1	4

Kandidaten: lijst- en niet-lijstgebonden

De kandidaten kunnen zich verenigen in lijsten: lijstgebonden kandidaten. Een lijstverbinding betekent dat de kandidaten zich hebben geschaard achter eenzelfde programma en dat er afspraken zijn over de samenwerking in de raden. Door het geven van een volgorde in de lijst wordt duidelijk gemaakt dat nummer één het eerst in aanmerking komt voor de verkiezing. Binnen een kieseenheid kunnen zowel lijstgebonden als niet-lijstgebonden kandidaten verkiesbaar zijn. Op het stembiljet staan de niet-lijstgebonden (dus: individueel deelnemend) kandidaten vermeld op alfabetische volgorde. De lijstgebonden kandidaten staan eronder in de volgorde, door hen zelf aangegeven.

Hoe werkt het kiesstelsel?

De wijze van stemmen bij de meeste universitaire verkiezingen verschilt nogal van die bij verkiezingen voor Tweede Kamer of Gemeenteraad.

Voor de RL wordt toegepast het stelsel van de **enkelvoudige overdraagbare stem**. In grote lijnen houdt dat in dat de kiezer zoveel voorkeuren kan aangeven als er kandidaten zijn.

De enkelvoudige overdraagbare stem

Bij het stelsel van de enkelvoudige overdraagbare stem zijn van belang, termen als stemwaarde, reductiefactor en kiesdeler. Er zijn twee varianten om een keuze te bepalen.

Stemwaarde, reductiefactor en kiesdeler

Elk geldig stembiljet heeft een stemwaarde van 100. Met die stemwaarde wordt de kiesdeler bepaald. Stel b.v. het aantal uitgebrachte stemmen op 140 en het

aantal verkiesbare plaatsen op 6. De kiesdeler is dan 140×100 (is stemwaarde) : 6 (is aantal zetels) + 1. Dat maakt $14000 : 7 = 2000$. Dat betekent dat tenminste 20 stembiljetten de eerste voorkeur moeten vermelden aan eenzelfde kandidaat, wil deze direct verkozen worden.

Bijvoorbeeld: stel kiesdeler op 2000.

Als er nu 30 stembiljetten een eerste voorkeur vermelden voor kandidaat A heeft deze een totaal aan stemwaarde van 30×100 is 3000, dus ruim boven de kiesdeler. Kandidaat A is dus gekozen. Nu is het duidelijk dat niet allen de kiesdeler zullen halen. Om nu te bepalen wie nog meer voor een verkiesbare plaats in aanmerking komen, treedt **variant-I** in werking.

Dat gebeurt door het 'overschot' dat kandidaat heeft op de kiesdeler (dus: $3000 - 2000 = 1000$) te verdelen onder de overige kandidaten die staan vermeld op het stembiljet van kandidaat A. Dit overschot wordt verdeeld op grond van de **reductiefactor**, dat is het overschot (in dit geval dus 1000) gedeeld door het aantal stemwaarden die een eerste voorkeur uitspreken voor kandidaat A, dus: 3000 . De reductiefactor is dus $1000 : 3000 = 1/3$. Vervolgens wordt deze reductiefactor vermenigvuldigd

met het aantal tweede voorkeuren van de 30 stembiljetten die een eerste voorkeur vermelden voor kandidaat A. Dat geeft een stemwaarde van b.v. $(6 \times 100) \times 1/3 = 200$ die vervolgens wordt opgeteld bij de al berekende stemwaarde van de kandidaat die 6 keer stond vermeld als tweede voorkeur. Een kandidaat die zo 3 tweede voorkeuren heeft, krijgt een extraatje van $(3 \times 100) \times 1/3 = 100$, enz. Wie aldus de hoogste stemwaarde vergaart en de kiesdeler haalt wordt eveneens gekozen.

Maar de mogelijkheid bestaat dat niemand in eerste instantie (of in tweede instantie bij Variant-I) de kiesdeler haalt. Dan treedt Variant-II in werking.

Variant-II

Als niemand de kiesdeler haalt, valt de kandidaat met het laagste aantal stemmen automatisch af.

Diens stemwaarde wordt **onverminderd** overgedragen op de kandidaten die als tweede voorkeur staan vermeld op de biljetten die een eerste voorkeur uitspreken voor de afgevalen kandidaat. Stel dat iemand 4 keer een tweede voorkeur krijgt dat betekent dat hij/zij er een stemwaarde van 400 bij krijgt.

Voorbeeld

Stembiljet voor Geleding/Kieseenheid: wetenschappelijk personeel

nummers van voorkeur	KANDIDATEN
	Niet lijstgebonden kandidaten
1	Anna
4	Bernard
7	Cornelis
9	Dirk
10	Eduard
12	Ferdinand
15	Gerard
6	Hendrik
	Lijstgebonden kandidaten
5	Peter
2	Frans
3	Marie
8	Truus
11	Karel
14	Rietje
13	Jan

Wijze van stemmen: U plaatst in de kolom 'nummers van voorkeur' het cijfer 1 voor de kandidaat die uw eerste voorkeur is. Vervolgens een 2 voor uw tweede voorkeur. U kunt aldus voortgaan met opvolgende nummers zolang u voorkeuren wilt aangeven.

Stemmen per post

Het stembiljet dient voor 3 juni om 17.00 uur in het bezit te zijn van het stembureau. Houdt rekening met vertraagde postbestelling! Alleen stemgerechtigden die in het buitenland posten hoeven hun enveloppe te frankeren.

Stemmen per stembus

Op 1, 2 en 3 juni tot 17.00 uur, staan stembussen opgesteld op de volgende plaatsen:

- Hal hoofdgebouw aan de Tongeresestraat
- Vijverdalen, bij mev. Lasker
- Ziekenhuis St. Annadal, kamer prof. Greep
- Biomedisch Centrum, kamer mev. Claus-Hahn
- Hoofdgebouw, secretariaat stembureau, kamer 323

Uitslag

De stemmen worden geteld in een openbare zitting van het Stembureau op 4 juni, vanaf 8.30 uur 's morgens. De officiële uitslag wordt 's middags om 15.00 uur bekend gemaakt in kamer 100.

Nadere inlichtingen kunnen worden verkregen bij de secretaris van het stembureau, Gerard Hensen, toestel 309.

Verkiezingen 1982

Officiële informatie

1. De kandidaten

Met de kandidaatstelling, die op 5, 6 en 7 april j.l. heeft plaatsgevonden, is de tweede fase in de verkiezingsprocedure afgesloten. Op 8 april 1982 hebben de stembureaus de ingediende kandidatenlijsten geldig verklaard.

Daarmee zijn de volgende personen kandidaat voor de bij de RL in 1982 te houden verkiezingen:

Universiteitsraad

geleding/kieseenheid wetenschappelijk personeel (2 vakante zetels)

- Karl Dittrich;

geleding/kieseenheid niet-wetenschappelijk personeel werkzaam in de faculteiten (1 vakante zetel):

- Johan van Dongen;

geleding/kieseenheid niet-wetenschappelijk personeel werkzaam in de algemene diensten (1 vakante zetel):

- Wil van Braam;
- Juliëtte Creemers;
- Coen van der Gugten;

geleding/kieseenheid studenten (6 zetels):

- Ron Hendrix;
- Michella Nieuwlands;
- Mirjam van Rozendaal;
- Rein Rutten;
- Katinka de Vries;
- Luc de Witte
- Arja ten Thije
- Peter Hilderink
- Richard Starmans
- Marius Vaags
- Eric Noorthoorn

lijst N.S.E.M.

Faculteitsraad Faculteit der Geneeskunde

geleding wetenschappelijk personeel (6 zetels)

- Pim Dassen;
- Tom Rijntjes;
- Marius Romme;

- dr. J. de Haan;
- dr. J. Drukker;
- dr. J.M. Greep
- G.J. Tangelder
- dr. E.H.M.A. Marres
- J.W. Arends

Basislijst

geleding niet-wetenschappelijk personeel (3 zetels)

- Herman Baars;
- Wil Debie;
- J. Lambregts;
- Kees Ruissen;

geleding studenten (3 zetels):

- Peter Engelen;
- Arjan van den Hurk;
- Sjoerd Kaarsemaker;
- Piet Portegijs
- Paul de Vos

lijst NSEM

Faculteitsraad Algemene Faculteit

geleding studenten (3 zetels):

- Djoeke van Dale;
- Katinka de Vries;
- Roos Bal
- Pieter Liederkerken
- Wim Matser

lijst NSEM

Geconstateerd moet worden dat voor de verkiezing van de Universiteitsraad voor de geleding/kieseenheid wetenschappelijk personeel, waarvoor 2 vakante zetels zijn, slechts één persoon kandidaat is gesteld, en voor de geleding/kieseenheid niet-wetenschappelijk personeel werkzaam in de faculteiten voor de ene vakante zetel ook maar één persoon kandidaat is gesteld. Dit betekent overigens niet dat voor deze geledingen/kieseenheden niet hoeft te worden gestemd. Het kiesreglement schrijft voor: indien voor deze geledingen/kieseenheden het opkomstpercentage van 35% niet wordt gehaald, zal op het aantal zetels van deze geledingen/kieseenheden moeten worden gekort. Het is dus voor de kiezers in de geledingen/kieseenheden wetenschappelijk personeel en niet-wetenschappelijk personeel werkzaam in de faculteiten toch van belang om het stembiljet voor de verkiezing van de Universiteitsraad in te sturen.

2. Hoe te stemmen?

Elders in dit nummer wordt uitvoerig uiteengezet hoe het kiesstelsel bij de RL, het stelsel van de enkelvoudig overdraagbare stem, werkt.

Het is met name van belang te weten dat u op het stembiljet slechts **éénmaal** het cijfer 1, 2 en 3 etc. mag invullen.

Voor de geleidingen/kiesseenheden waar slechts één persoon kandidaat is gesteld (wetenschappelijk personeel UR, en niet-wetenschappelijk personeel faculteiten UR) kunt u ófwel het stembiljet blanco insturen (blanco-stemmen tellen mee voor de bepaling van het opkomstpercentage!!!). Vult u echter iets anders in dan het cijfer 1, dan is uw stembiljet ongeldig en telt het ook niet mee voor de bepaling van het opkomstpercentage.

3. Machtigingen

Alhoewel de stempapieren omstreeks 20 mei in uw bezit zullen zijn, bestaat de mogelijkheid dat u door bijv. vakantie niet in de gelegenheid bent om persoonlijk uw stempapieren in te sturen. In dit geval kunt u tot en met 11 mei 1982 een machtiging aanvragen bij de stembureaus. De hieraan verbonden voorwaarden zijn:

- de door u te machtigen kiezer dient te behoren tot dezelfde kieseenheid als waar u toe behoort (dus wetenschappelijk personeel alleen voor wetenschappelijk personeel etc.);
- een kiezer mag niet meer dan één machtiging aannemen.

De formulieren voor het aanvragen van een machtiging zijn beschikbaar op de inzageplaatsen.

4. Stempapieren

Zoals reeds eerder vermeld zullen de stempapieren omstreeks 20 mei 1982 in uw bezit zijn.

Deze stempapieren bestaan uit:

- een oproepkaart;
- een stembiljet;
- een envelop voor het stembiljet;
- een retourenvelop.

Alvorens u het stembiljet invult is het raadzaam de aanwijzingen op de oproepkaart door te lezen; hierdoor voorkomt u dat uw stembiljet als ongeldig moet worden aangemerkt. Dus: lees eerst de oproepkaart en ga dan tot handelen over.

Nadat u de papieren heeft ontvangen kunt u deze, d.m.v. de voorgefrankeerde retourenvelop, toesturen aan de stembureaus. (N.B. degenen die in het buitenland wonen dienen de retourenvelop te frankeren!). U kunt echter ook gebruik maken van de mogelijkheid om de stempapieren in de stembussen te stoppen. Deze zijn op **1, 2 en 3 juni 1982** aanwezig op de inzageplaatsen.

Mocht u geen stempapieren ontvangen hebben, dan kunt u hiervan op **24 en 25 mei 1982** een duplikaat krijgen bij het secretariaat van de stembureaus.

5. Uitslag

De bepaling van de uitslag vindt plaats in een openbare bijeenkomst van de stembureaus op vrijdag **4 juni 1982** vanaf 08.30 uur in kamer 1521 van het B.M.C. Iedere belangstellende is daar van harte welkom. De officiële uitslag zal op dezelfde dag om 15.00 uur in kamer 100 van het hoofgebouw RL bekend worden gemaakt.

Inlichtingen

Wenst u nadere inlichtingen over de verkiezingen, het aanvragen van een machtiging, het verstrekken van stempapieren of de wijze van uitslagbepaling, dan kunt u altijd contact opnemen met de secretaris van de stembureaus, Gerard Hensen, zolder hoofgebouw, kamer 323, toestel 309 (b.g.g. toestel 304).

**Namens de stembureaus,
de secretaris,**

G. Hensen

Universiteitsraad

1. Geleding / kieseenheid wetenschappelijk personeel

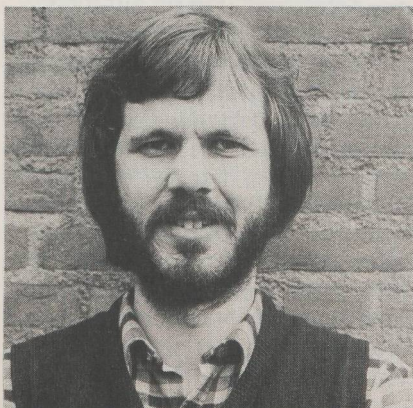
(2 vakante zetels, 1 kandidaat)

Karl Dittrich

Ik ben sinds 1 september 1981 als politicoloog verbonden aan de studierichting Nederlands recht.

Mijn kandidatuur komt voort uit de volgende overwegingen:

1. hoeveel bedenkingen en aanmerkingen men ook mag hebben op de filosofie achter en de organisatie van de universitaire democratie, het staat voor mij vast dat het beter is in de daarvoor in het leven geroepen organen te participeren dan passief aan de zijlijn te blijven staan;
2. de bijeenkomst over het functioneren van de universitaire democratie op 17 maart j.l. heeft mij geleerd dat op dit ogenblik zowel onder studenten als onder medewerkers ernstige onvrede bestaat over het bestuurlijk functioneren van de universiteitsraad;
3. een van de punten van kritiek die tijdens deze bespreking naar voren is gekomen is het gebrek aan organisatie en aan een achterban bij de meeste gekozen leden van de raden; de meeste leden van de raden worden op persoonlijke titel gekozen en gaan naar aanleiding van agendapunten over tot ad-hoc partijvorming;

Karl Dittrich

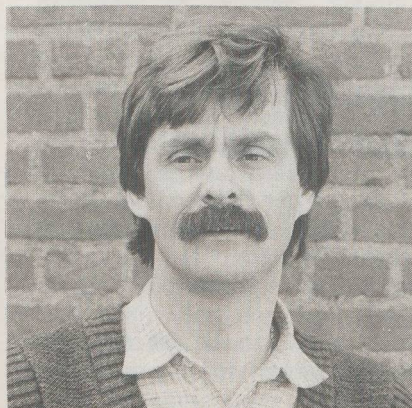
4. om deze reden juich ik het initiatief toe om te komen tot partijvorming met een programmatische basis, temeer omdat zo het 'geleding-denken' kan worden doorbroken; ik sluit mij aan bij de intentie-verklaring van 'De Achterban', zoals die elders in dit nummer is afgedrukt.

2. Geleding / kieseenheid niet-wetenschappelijk personeel, werkzaam in de faculteiten

(1 vakante zetel, 1 kandidaat)

Johan van Dongen

Hallo, hier ben ik dan. Voor hen die het nog niet mochten weten, ik ben Johan van Dongen, 35 jaar en als Biotechnicus werkzaam op de afd. micro-chirurgie (BMC) van de universitaire poot alg. heelkunde. Sinds 1976 ben ik werkzaam op deze universiteit, dus 6 jaar functioneel in het 'matrixmankement'. Dit laatste is zeker géén verspreking als sommige onder U mochten denken. Het is niet zo, dat deze uiting over het matrixmanagement inhoudt, dat ik dit systeem verfoei. Integendeel, ik sta volledig achter dit management maar dan wel in het

Johan van Dongen

kader van de basisfilosofie. Echter alleen niet achter een aantal mensen, die proberen dit systeem om te buigen naar een klassiek universitair kastensysteem, waarvan ik dacht, dat dát nou juist niet de bedoeling was. Jammer genoeg begint het hier toch steeds meer op te lijken.

In de afgelopen jaren en heden ten dage blijkt het matrix-systeem voor een behoorlijk aantal mensen van het N.W.P. door manipulatie van boven af, in meer of mindere mate problematisch.

Voor deze zaken en zaken die voor de universiteit, dus niet voor individuen, van belang zijn, hoop ik iets te kunnen betekenen.

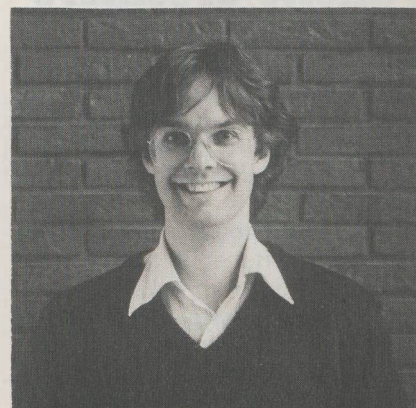
3. Geleding / kieseenheid niet wetenschappelijk personeel, werkzaam in de algemene diensten

(1 vakante zetel, 3 kandidaten)

Wil van Braam

Twee van de aardige dingen aan deze universiteit zijn:

- dat er een groei gaande is die op andere universiteiten niet meer aanwezig is, en
- dat geprobeerd wordt een ongebruikelijke structuur te handha-

Wil van Braam

ven van diensten, cagroepen, etc.

De combinatie van deze twee nodigt (wat mij betreft) uit om daar op een constructieve manier bij betrokken te raken. Maar, behalve plezierige momenten komt er ook ongemak uit die combinatie voort. De taak van een U-raadslid voor de dienstensector en andere NWP-ers is zich in te zetten voor meer plezier en minder ongemak voor (ten eerste) die mensen die mij gekozen hebben en voor (ten tweede) de universiteit.

Van de ongemakken zijn er natuurlijk veel te noemen, zoals:

- dat de diensten vaak tussen de faculteiten gemangeld worden,
- bij de bezuinigingen die van alle kanten toeslaan, worden de diensten met tientallen procenten gekort, terwijl andere groepen die dans op een onevenredige manier ontspringen. Zo is het maken van reizen (laat staan reizen als het verder gaat dan b.v. Lanaken) en het volgen van cursussen vrijwel onmogelijk, terwijl die essentieel kunnen zijn voor de kwaliteit van de dienstverlening,
- terwijl de universiteit steeds groter, en dus de belasting van de diensten steeds zwaarder wordt, blijven evenredige personeelstoeiwijzing en financiële middelen voor investering uit.

Een U-raadslid moet zich inzetten om de concrete moeilijkheden zoals die zich nu alom voordoen praktisch op te lossen en niet om een wereldhervormende ideologie te realiseren. Bovendien, dat spreekt vanzelf, dient een U-raadslid het belang van zijn kiezers het best in de raad, en niet daarbuiten.

Het verschil zal duidelijk zijn:
stem Wil van Braam!

Juliëtte Creemers

Mijn naam is Juliëtte Creemers en ik ben sinds 1 augustus 1980 in dienst bij de R.L. als medewerkster van de afd. Studentenvoorzieningen, thans de Dienst Studentenzaken i.o.

Langzaam aan ben ik enigszins vertrouwd geraakt met de gang van zaken binnen onze universiteit, zoals met de basisfilosofie - die bepalend is voor mijn werken met de studenten - het voor Nederland unieke onderwijsstelsel en het beleid ten

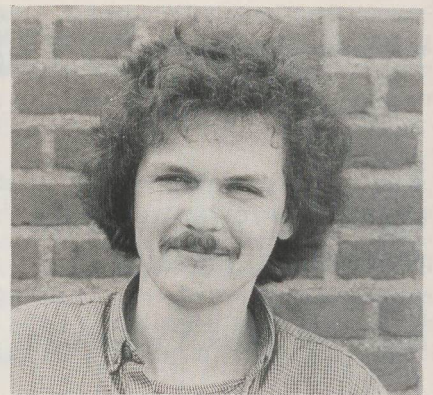
Juliëtte Creemers

aanzien van deze en nog vele zaken dat binnen de R.L. wordt gevoerd. Dit beleid is m.i. nog lang geen evenwichtig beleid. Er is echter een evenwichtig beleid nodig om de uitbouw van de universiteit zo goed mogelijk te laten verlopen voor alle betrokkenen, medewerkers van alle geledingen en studenten. Er is een evenwichtig beleid noodzakelijk om alle problemen waarmee we nu te maken hebben en in de zeer nabije toekomst te maken zullen krijgen - formatieproblematiek en personeelsbeleid, ruimteproblematiek, financiële problematiek - het hoofd te bieden en deze op een voor ieder acceptabele manier te hanteren. Ik ben echter van mening dat een te voeren beleid en de besluitvorming daaromtrent gedragen moet worden door zoveel mogelijk betrokkenen. Ik heb me dan ook niet als individu verkiesbaar gesteld voor de U-Raad, omdat ik denk dat je als individu geen echt wezenlijke bijdrage kunt leveren. Wel voel ik me als individu aangetrokken door de denkwijze en de ideeën van een groep medewerkers (n.w.p.-ers en w.p.-ers) die zich 'De Achterban' noemt. Ik denk dat ik o.a. bij deze mensen genoeg respons zal vinden om mijn stem in de U-Raad te laten horen: mijn stem als Juliëtte Creemers.

Coen van der Gugten

Coen van der Gugten, foto graaf bij de Audiovisuele Dienst leeftijd 28 jaar sinds 1977 in dienst bij de RL

Toen ik in januari uit de U-Raad stapte waren daar twee redenen voor:

Coen van der Gugten

De eerste was de al langer bestaande onvrede over het gebrek aan vaart en slagvaardigheid van de raad. Hoop op verbetering bestond doordat er een voorzitter werd gekozen met een programma dat gericht was op verbetering daarvan; een planningssysteem, verbeterde aanbidding van stukken en conceptbesluiten, kortom allerlei ideeën ter verbetering werden door hem met enige voortvarendheid op tafel gebracht. Deze voorzitter wegstemmen bacht de U-raad volgens mij op het verkeerde spoor.

De tweede was de m.i. schandalige wijze waarop men zich vervolgens van deze voorzitter ontdoed door een motie van wantrouwen tegen hem aan te nemen. Ik ben ervan overtuigd dat een aantal mensen vanuit een persoonlijke aversie tegenover de toenmalige voorzitter deze motie hebben gebruikt om hem te laten struikelen. De zaak zelf (het met kamerleden praten over de wenselijkheid van een nieuw ziekenhuis op Randwijck) bood de gelegenheid om hem de mond te snoeren, door in een motie te suggereren dat een voorzitter niet de vrijheid heeft om zijn eigen mening te verkondigen, nota bene op een moment dat de U-Raad zelf (en dus de RL) nog geen standpunt heeft ingenomen.

Dit is in mijn ogen een onaanvaardbare manier van doen, en daarom ben ik opgestapt. Mijn probleem is echter dat ik daarmee nog niet weet hoe de mensen die mij indertijd in de raad kozen, hierover denken. De beste manier lijkt mij nu om me gewoon weer kandidaat te stellen. Daarmee leg ik mijn manier van doen en denken voor aan de kiezers. Als u vindt dat ik korrekt gehandeld heb, dan kunt u dat nu laten merken door uw stem op mij uit te brengen. Als ik zo terug kan keren in de U-

raad, dan weet ik mij tenminste gesterkt in mijn manier van politiek bedrijven.

Dan kan ik doorgaan om mij daar druk te maken over de zaken die de universiteit in z'n ontwikkeling raken, zoals welke nieuwe faculteiten, de begrotingen, het personeelsbe-

leid, etc. Maar ook over dingen die mij zeer na aan het hart liggen, zoals: positie schoonmaakpersoneel aan de ene kant, de extra honorering aan de andere kant, of het beperken van het energiegebruik en het kiezen voor milieuvriendelijke werkmethodes vanuit een mentali-

teit dat dat nodig is voor het behoud van onze leefwereld, en niet alleen omdat Den Haag de prijsstijgingen van de stookolie niet meer helemaal betaald. Rest mij u te melden dat ik mijn activiteiten zal ontwikkelen in Achterbanverband.

De Achterban bestaat!

Partijvorming ten behoeve van het raadswerk op fakultair en universitair nivo heeft tot nu toe, behalve bij de studenten, vrijwel volledig ontbroken aan de RL. 'n Enkele keer is dat wel gebeurd op ad hoc-basis en werd het programma bij wijze van spreken achteraf geschreven.

Aan de komende verkiezingen doet de Achterban nog niet mee als een universitaire groepering. Wél – en dat zal uit andere bijdragen aan dit verkiezingsnummer blijken – voelt een aantal kandidaten zich verwant met deze groepering medewerkers. Wij geven er de voorkeur aan de komende maanden te werken aan een uitvoerig programma. Op basis daarvan nemen we dan met eigen kandidaten deel aan de verkiezingen van 1983.

De volgende overwegingen geven aan wat de Achterban de moeite waard vindt om zich voor in te zetten.

1. Wat dient behouden te blijven en verbeterd te worden?

- Een voor Nederland uniek onderwijssysteem dat, hoewel veel aspecten nog ontwikkeld of bijgeschaafd moeten worden, door het principe van probleemoriëntatie en het voorkómen van tentamengericht studeren de studenten grote onderwijskundige voordelen biedt, en de universiteit nationaal en internationaal bekendheid heeft gegeven.
- Een onderzoekssysteem dat zich door de beperking van het aantal onderzoeksthema's en door de projectmatige opzet voorspoedig heeft ontwikkeld en in zeer korte tijd zo veel aanzien heeft verworven, dat men goed kan concurreren binnen de tweede en derde geldstroom.

- Een academisch ziekenhuis dat ondanks grote startproblemen nu een aantal drempels heeft genomen op het gebied van akademiseringsgelden en nieuwbouw en dat zich waarschijnlijk voorspoedig zal ontwikkelen. De richting van die ontwikkeling dient echter in het licht van de wenselijkheden kritisch gevolgd te worden.

2. Wat is er nog niet bereikt?

- Een stevige fundering van het onderwijssysteem door verder fundamenteel onderzoek van onderwijsmethodieken en evaluatiemethoden en – op langere termijn – door evaluatie van het functioneren van afgestudeerden. Op een aantal van deze gebieden zijn wel initiatieven ontplooid, maar de ontwikkeling verloopt te traag en dient bijgestuurd te worden. Daarbij moet krachtig weerstand geboden worden aan een tendens waarbij uit gebrek aan visie en door groeiende moedeloosheid geprobeerd wordt de 'uitzonderingspositie' van Maastricht te beëindigen.
- Een duidelijke nadruk op onderzoek naar het functioneren van de gezondheidszorg in de regio. Dergelijk onderzoek zou niet alleen moeten worden verricht in het kader van maatschappelijke dienstverlening maar ook ten be-

hoeve van het onderwijs, bijvoorbeeld een probleemgeoriënteerde medische status, en ten behoeve van de hieronder genoemde ontwikkelingen in de eerste lijns geneeskunde.

- Het ontwikkelen van nieuwe mogelijkheden in de eerste lijns gezondheidszorg. Ook hier is de ontwikkeling te traag, worden te weinig initiatieven genomen en krijgen experimenten die wel worden ondernomen (zoals het medisch-diagnostisch centrum) te weinig steun en aandacht.
- Een helder systeem van bestuurlijke besluitvorming en personeelsbeleid dat opgewassen is tegen de organisatorische complicaties die ontstaan door de fakultaire matrixstructuren en het fenomeen van de centrale diensten.

Victor Rutgers, Karl Dittrich, Jacques Herraets, Cees van der Hucht, Jan Beliën, Wim Hermens, Ton Brouns, Ton Hammeleers, Juliette Creemers, Frans Smeets, Rob van de Zander.

4. **Geleding / kieseenheid studenten**

(6 vakante zetels,
11 kandidaten)

Michella Nieuwlands

Beste mensen,

Ik ben Michella. Ik heb me kandidaat gesteld voor de universiteitsraad.

Een duidelijk programma heb ik niet, wél zin om tijd te gaan steken in het bestuurlijk functioneren van onze universiteit. Waar kan ik die werklust beter kwijt dan in de U-raad?

Een andere reden waarom ik me kandidaat heb gesteld is, dat ik precies wil weten wat er op bestuurlijk niveau beslist wordt, en zelf ook graag mee wil beslissen over dingen die mij aangaan.

Ik zou willen voorstellen: als iemand meer over mij wil weten of over mijn kandidaatstelling, schiet me dan persoonlijk even aan.

Michella Nieuwlands

Mirjam van Rozendaal

Lieve studenten,

Er is mij gevraagd om als kandidate voor de studentenfractie in de U-raad, een stukje te schrijven om mezelf te 'promoten'. Ik kan echter alleen zeggen wat ik vind van een

student-lid in de raad en mijn eigen plaats daarin. Het mag overduidelijk zijn, dat studenten in 'n raad van zeer groot belang zijn. En welke studenten dan wel? Voorwaarde is, volgens mij, dat je je interesseert voor 't onderwijs aan de R.L. en voor 't reilen en zeilen op hoger niveau en dat je deze dingen met een kritisch oog kunt bekijken. Zelf heb ik me vanaf het begin voor het gebeuren op de universiteit geïnteresseerd (J.O.C.-achterban, planningsgroep) en ontwikkelingen m.b.t. bijv. examenreglement en a.k.z. heb ik steeds met belangstelling gevolgd. De basisfilosofie staat bij mij hoog aangeschreven, al denk ik niet dat je 'm in alles door kunt blijven voeren.

Beslissingen wil ik pas nemen na de voor én tegens ergens over gehoord te hebben en er met verschillende mensen over gepraat te hebben 'mijn achterban' bestaat uit alle studenten, voor zover zij bepaalde meningen hebben en deze ook laten weten. Dit i.i.t. tot de NSEM die nu al min of meer vaststaande standpunten hebben. Prima, maar niet voor mij.

Momenteel zit ik het bestuur van de universitaire studentenvereniging KOKO. Ik heb me echter niet vanuit haar verkiesbaar gesteld echter wanneer in de U-raad iets aan de orde komt wat met KOKO te maken heeft zal ik proberen de belangen van leden te behartigen.

NUG: ruim 1½ jaar geleden heb ik de werkgroep Niet Universitaire Geneeswijzen mee opgezet. Afgelopen jaar heb ik me er weinig mee bemoeid maar ik ben nog steeds van mening dat een dergelijke groep zeer belangrijk is binnen de universiteit. Wil me hier dus ook voor inzetten.

Ik hoop dat bovenstaande een basis is om in de U-raad goed te functioneren. De verkiezingen zijn begin juni! Tot dan.

**Mirjam van Rozendaal, 2e jaars
M.F.**

Rein Rutten

Even voorstellen, voor degenen die mij nog niet kennen: Ik ben Rein Rutten, 2e jaars Medische Faculteit en voorzitter van de studentenvereniging Koko.

Om eerijk te zijn moet ik zeggen dat de Observant nu niet bepaald mijn meest favoriete communicatiemedium is binnen de universiteit, maar ik vertrouw erop dat, in (of op) een speciale verkiezingsbijlage geen censuur gepleegd wordt. Daarom neem ik deze gelegenheid waar om me een beetje voor te stellen aan de mensen die me nog niet kennen.

Welnu, enerzijds heb ik geen al te grote mond en valt er zeer redelijk met me te praten, anderzijds kan ik bijzonder standvastig zijn (op bepaalde punten) zoniet stijfkoppig. (Bijvoorbeeld zoiets als studentenbelangen). Maar ja, die stijfkoppigheid valt ook wel mee hoor, alles binnen de normen van redelijkheid zeg ik altijd maar.

Zo, dit is in het kort iets over mijn goede kanten. Als ik mijn slechte kanten nader zou moeten toelichten, zou de Observant te klein zijn. Daarom laat ik het hier voorlopig maar bij. Je hoort nog van me.

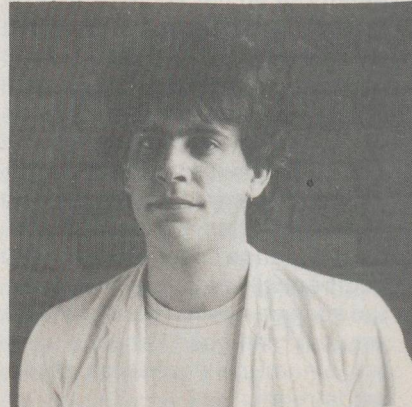
**Groetjes,
Rein**

Michella Nieuwlands

Mirjam van Rozendaal

Rein Rutten

De NSEM-kandidaten voor de Universiteitsraad en de beide faculteitsraden. Staande van links naar rechts: Lied Roeloffzen, Wim Matser, Roos Bal, Arja ten Thije, Richard Starmans, Peter Hilderink, Paul de Vos en Piet Portegijs. Zittend van links naar rechts: Pieter Liederkerken, Luc de Witte en Erik Noorthoorn. Inzet: Marius Vaags.

De NSEM

Het is voor de vierde maal dat NSEM, progressieve vereniging voor R.L. studenten, meedoet aan de verkiezingen voor raden van de faculteiten en de Universiteitsraad. De vorm van het geheel is deze keer wel anders. Kwam de NSEM eerder met een aantal globale doelstellingen en een achterban die niet iedereen even duidelijk was, nu is er na een lange interne discussie een vereniging uitgerold. Een veel duidelijker dan voorheen politiek gekleurde groep, met bij de oprichting 25 leden. Mede aanleiding voor de veranderingen en de oprichting van de vereniging zijn natuurlijk de gebeurtenissen rondom de Universiteitsraad in het begin van dit jaar. Het slot daarvan was de forumdiscussie over het democratisch functioneren van de universitaire bestuursorganen. Wij als NSEM en waarschijnlijk vele anderen zijn na die hele toestand met een geweldige 'kater' blijven zitten. De forumavond betekende grotendeels

slechts een bevestiging van het slecht functioneren van de U-raad en het College van Bestuur. Hieruit volgt onmiddellijk een van de belangrijkste aandachtspunten voor onze mensen in raden en besturen, namelijk de bewaking van het democratisch functioneren en het stimuleren van verbeteringen. Maar dit is natuurlijk niet het enige waar NSEM voor staat. Veel belangrijker nog is ons programma. Niet zozeer een verkiezingsprogramma, maar meer een verenigingsprogramma. Het werk in de raden is voor ons één van de manieren om dat programma zoveel mogelijk te verwezenlijken. Ons optreden in de raden zal een duidelijke afgeleide zijn van het programma. Hieronder zullen we slechts summier de hoofdlijnen van het programma weergeven; een uitgebreide versie zullen we binnenkort zelf uitbrengen.

Eerst nog iets over het belang van onze verenigingsstructuur. De leden bepalen het beleid en de inhoud van het programma; werkgroepen werken zaken verder uit; het bestuur voert uit en bewaakt; de raadsfracties voeren zaken uit zover ze in de raden aan de orde komen. De raadsfracties hebben een duidelijke richtlijn en een duidelijke achterban, waarop ze kunnen terugvallen, en namens welke ze kunnen spreken. De raadsfracties zijn ook duidelijk aanspreekbaar op hun functioneren. Dit alles in tegenstelling tot een vrijblijvend raadslidmaatschap, zonder achterban, zonder duidelijk

beleid, zonder naar kiezers duidelijk te maken waar je voor staat, enz. De keuze lijkt ons duidelijk: kiest U voor NSEM dan kiest U voor duidelijkheid, aanspreekbaarheid, en hebt U de mogelijkheid zelf invloed op het beleid uit te oefenen. Kiest U niet voor NSEM, dan kiest U voor een persoon en moet U maar afwachten wat die zal doen. Heel globaal de hoofdlijnen van ons programma: Het programma geeft op verschillende onderwerpen als bijv. onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening onze visie weer met daarbij een aantal aandacht-

punten waar we speciaal mee bezig zijn en gaan. Om enkele punten te noemen:

Onderwijs

Uitgangspunten voor het onderwijs aan de R.L. zijn de kernbegrippen: probleemoriëntatie en multidisciplinaire aanpak zelfwerkzaamheid attitudevorming werken in groepen Deze vormen het bestaansrecht van de instelling. Voor de afzonderlijke studierichtingen moet dit verder uitgewerkt worden. De eigen verant-

woordelijkheid staat daarbij centraal.

Onderzoek

Naast het fundamentele onderzoek moet er ook structureel ruimte zijn voor onderzoek op basis van concrete behoeften uit de praktijk. Er moet zo spoedig mogelijk een wetenschapswinkel komen. Onderzoek is voor ons onderwijs essentieel.

Gezondheidszorg

De R.L. moet de versterking van de eerstelijns gezondheidszorg bevorderen en aandacht geven aan de afstemming van 1ste en 2de lijn. Structuur en funktioneren waaronder financiering en budgettering moeten aandacht krijgen, een en ander in praktisch handelen en als onderzoeksobject.

De akademisering van de regio, vermaatschappelijking van de medische en algemene faculteit zal gestalte moeten krijgen. Nieuw-

bouw van een academisch ziekenhuis volgens de traditionele bouwprogramma's bedreigt die.

Huisvesting

Verbouw van Annadal lijkt een reëel alternatief voor de nieuwbouw van een academisch ziekenhuis. Geneeskunde en sociale gezondheidkunde mogen niet afzonderlijk op Randwijk komen, ook niet voor een korte tijd.

Op wie kun je stemmen in de raden?
Op de foto zijn onze kandidaten te zien.

Voor de U-raad:

Luc de Witte,

Onze oudstrijder.

Arja ten Thijs,

Het opkomend proletariaat.

Peter Hilderink,

De enige echte actievoerder onder ons.

Richard Starmans

De geestelijk vader.

Marius Vaags,

Onze uitsmijter in roerige tijden.

Eric Noorthoorn,

Na jarenlang bestuurlijk wantrouwen op de valreep bekeerd.

De F -raad AF:

Roos Bal,

Integrerend werkpaard.

Pieter Liedekerken,

Opkomend genie.

Wim Matser,

Verstrooide doordenker.

Bestuur AF

Niet voor de verkiezingen dus!

Lied Roeloffzen,

Een verjongend element.

F-raad M.F.

Piet Portegijs,

Onze politieke ideeënmotor.

Paul de Vos,

Het nieuwe wapen.

Dat zijn dus de mensen voor de verkiezingen, behalve Lied.

Faculteitsraad Geneeskunde

1.

Geleding wetenschappelijk - personeel

(6 zetels vakant)

Tom Rijntjes

Naam: Tom Rijntjes, 38 jaar, gehuwd, vader van twee kinderen.

Beroep: Huisarts, in 1971 mede-oprichter van het gezondheidscentrum Maarn/Maarsbergen in de prov. Utrecht en betrokken bij de junior coassistentschappen in de beroepsopleiding van het Utrechts Huisartsen Instituut van de Rijks Universiteit. Vanaf april 1980 verbonden als fulltime medewerker aan de capaciteitsgroep Huisartsgeneeskunde van de Rijksuniversiteit Limburg, met als hoofdtaken; PMO-H stage, academisering van de EL en de communicatie EL/TL.

Vanuit deze achtergrond van een gezondheidscentrum met een opleidingsfunctie voor zowel medische als paramedische studenten is het

voor mij dan ook geen erg grote stap geweest naar een fakulteit die de - speciale aandacht voor het Eerste Echelon - hoog in haar vaandel heeft staan en in feite daaraan haar bestaansrecht ontleend. De afgelopen twee jaar echter heb ik met stijgende verbazing kennis genomen van de uitermate moeizame procedures zowel binnen als buiten de faculteit, om b.v. de academisering van de Eerste Lijn van de grond te krijgen, hetgeen toch een logische consequentie van de oprichting van de fakulteit zou moeten zijn.

Daarentegen lijken academiseringsprocessen van intramurale vakgroepen soms vrijelijk volgens een eigen basisfilosofie te kunnen verlopen. Een plotseling vervroegde nieuwbouw van het Academisch Ziekenhuis Maastricht dwingt, naar ik hoop, iedere belanghebbende tot een extra inzet om het ziekenhuis op een zodanige wijze te bouwen dat het inhoudelijk een juiste vertaling wordt in ruimten en functies van dat wat de basisfilosofen voor ogen staat. Het onderwijs, volgens het hier vigerende systeem, verdraagt mijns inziens geen domine-

rend Academisch Ziekenhuis Maastricht en zal zich hier meer dan elders moeten richten op de zorgverlening aan de patiënt en niet uitsluitend op ziektebestrijding.

Een zelfde gedachtengang kan opgesteld worden t.a.v. het onderzoek in die zin dat de noden; problemen van de bevolking het centrum van de te ontlenen onderzoekdoelen moeten vormen en minder als een min of meer geïsoleerde bezigheid van enkele personen mag worden beschouwd.

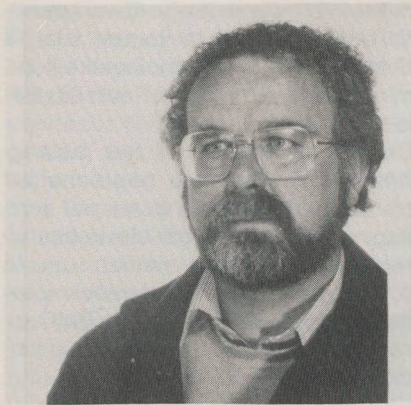
Het zijn enkele aspecten van de optiek van waaruit ik naar het huidige functioneren van deze Medische Faculteit kijk.

Tenslotte dit:

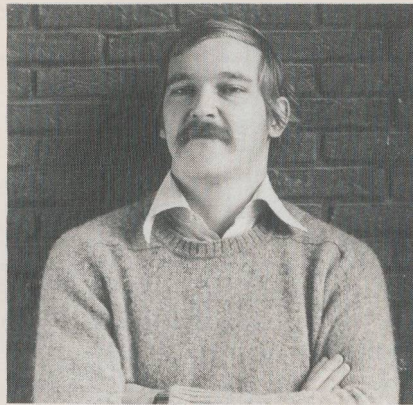
Laatst deed een patiënt mij een aardige suggestie aan de hand: Waarom houdt U geen cursus waarin patiënten geleerd kan worden zich af te vragen 'Hoe komt het dat ik op dit moment in deze maatschappij klaag', dan hoeft U als arts ook niet meer te vragen 'Wat denkt U er zelf van'.

Zo, hé, van die dingen dus.

Tom. R.

Tom Rijntjes

Pim Dassen

Pim Dassen

Een paar overwegingen bij de komende F-Raad verkiezingen. Na zeven jaar improviseren heeft

zowel de student als de medewerker er langzamerhand wel recht op, dat er t.a.v. het onderwijs duidelijkheid bestaat, aan welke eisen zowel de student als de instelling dient te

voldoen.

Onderzoek is niet vies.

Indien de middelen schaarser worden dient de universiteit meer te investeren in productievere projecten en minder in de zwakkere broeders. Eerste Lijn en 'Topzorg' hoeven elkaar niet te bijten, maar moeten elkaar aanvullen. Topzorg verketteren, alleen omdat de academisering van de Eerste Lijn nog niet is ingevuld, is een angstpolitiek.

P.S. Eerste Lijn is veel meer dan alleen huisartsgeneeskunde!

In de hoop dat ook U zich hierin herkent:

Voor een betere greep op het bestuur: Pim Dassen

De basislijst

J. de Haan

J. Drukker

J.M. Greep

G. Tangelder

E. Marres

J. Arends

ALGEMEEN: De basisfilosofie verwoordt nog altijd de goede bedoelingen die de Medische Faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg heeft bij de ontwikkeling van onderwijs, onderzoek en gezondheidszorg. De praktijk leert dat de haalbaarheid van de geformuleerde doelen van geval tot geval sterk verschilt. Nu is het tijd om doelgericht tot verdere invulling over te gaan. Op grond van deze doelen zal een vast beleid op de terreinen on-

derwijs, onderzoek en gezondheidszorg moeten worden gevoerd dat berust op absolute criteria.

De aanwezige, vooral ook medische, professionaliteit in de faculteit moet worden geactiveerd op alle drie bovengenoemde gebieden. Per capaciteitsgroep dient het structuur en ontwikkelingsplan een reële verdeelsleutel tussen deze activiteiten te geven.

Lijsttrekkers

1. J. de Haan
2. J. Drukker
3. J.M. Greep
4. G. Tangelder
5. E.H.M.A. Marres
6. J.W. Arends

Onderwijs

a. Elke capaciteitsgroep levert onderwijsbedragen die qua vorm, hoeveelheid en kwaliteit moet beantwoorden aan de facultaire normen. Indien er een discrepantie is tussen deze norm en de geleverde prestatie dient de noodzakelijke correctie niet de normen te betreffen.

b. De faculteit dient, meer dan tot dusver, het onderwijs te evalueren naar te voren geformuleerde criteria en veel meer dan tot dusver aan evaluaties conclusies te verbinden en daarnaar beleid te voeren.

c. De faculteit is verplicht de studievoortgang van de student zoveel mogelijk te bevorderen. Daarom dient de faculteit, veel meer dan tot dusver, studenten voortdurend te evalueren op hun studievoortgang. Indien achterstand blijkt, dienen zo spoedig mogelijk gerichte bindende adviezen te worden gegeven, opdat de achterstand niet nodeloos oploopt en te laat wordt ontdekt.

d. De Maastrichtse arts zal evenveel moeten kennen en kunnen als collegae afkomstig van traditionele faculteiten. Daarbij zal een meerwaarde van het Maastrichtse eind-

punt moeten aanduiden dat het vernieuwingsexperiment zinvol is geweest.

e. Niet alleen studenten, maar ook docenten moeten zoveel mogelijk arbeidsvreugde ontlenen aan het onderwijs.

f. Het curriculum moet zodanig worden vastgesteld dat de studenten daar in hun studie houvast aan hebben.

g. Inhoudsdeskundigheid inmid- dels aanwezig binnen de Faculteit der Geneeskunde dient optimaal aangewend te worden t.b.v. onderwijs. Hierbij moet niet nodeloos een beroep worden gedaan op deskundigen van buiten de faculteit (tegen vaak hoge kosten) c.q. niet-deskundigen.

h. In Maastricht wordt opgeleid tot basisarts die getraind moet zijn zo-

wel in de gedrags- en biomedische basisvakken als in de eerste en tweede lijns geneeskundige vakken hetgeen een goede uitgangspositie moet zijn voor een verdere ontwikkeling in alle medische specialismen inclusief huisarts.

i. Binnen de Faculteit der Geneeskunde dient gestreefd te worden naar een verlenging van de opleiding tot huisarts, zodanig dat de basisarts zich ook daadwerkelijk kan specialiseren in de huisartsengeneeskunde over een breed terrein.

Onderzoek

a. Elke capaciteitsgroep moet aan het facultaire onderzoeksprogramma bijdragen leveren die qua omvang en kwaliteit voldoen aan hoge eisen. Ook hier geldt dat bij discrepantie tussen normen en prestaties niet de normen moeten worden bijgesteld.

b. De facultaire kwaliteitseisen dienen vergelijkbaar te zijn met nationale en internationale criteria.

c. Het facultaire onderzoeksprogramma dient zodanig te zijn samengesteld dat redelijkerwijs te verwachten is dat iedere capaciteitsgroep inbreng kan hebben in dat onderzoeksprogramma.

d. In het facultaire onderzoeksprogramma dient de integratie van klinisch-biomedisch en gedragswetenschappelijk onderzoek tot uitdrukking te komen.

Gezondheidszorg

a. De gezondheidszorg moet zoveel mogelijk kostendekkend zijn. Facultaire inzet van mensen of middelen is alleen gerechtvaardigd indien investeringen het verschil betekent tussen een uitstekend regionaal ziekenhuis en een academisch ziekenhuis.

b. Het academisch ziekenhuis dient zo te worden georganiseerd dat de basisfilosofie in het praktisch bedrijf wordt geconcretiseerd.

c. Het academisch ziekenhuis dient zo te worden georganiseerd dat de integratie bedoeld onder onderzoek punt d binnen de organisatie van het ziekenhuis kan worden gerealiseerd.

d. De faculteit is nu en in de toekomst mede verantwoordelijk voor het beschikbaar houden en komen van geavanceerde klinische en poliklinische medische hulp voor de regio. Gezien de hiervoor benodigde infrastructuur zullen deze voorzieningen zoveel mogelijk gekoppeld

dienen te worden aan het academisch ziekenhuis.

Beleid en Beheer

Gezien de beperkte en relatief steeds schaarser wordende mankracht is het noodzakelijk dat de beleids- en beheerstaken optimaal efficiënt worden uitgeoefend. Dit betekent een minimaliseren van de bureaucratie en een optimaliseren van de dienstverlening door het centrale universitaire apparaat.

Werkwijze

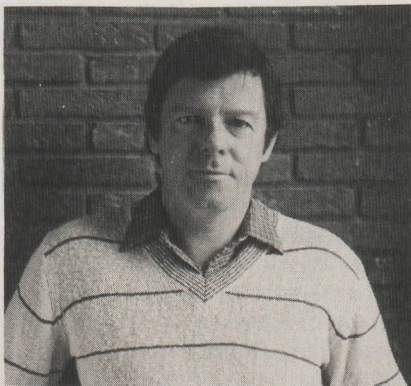
De lijsttrekkers van de Basisijst zullen in de faculteitsraad optreden als vertegenwoordigers van de kieseenheid wetenschappelijk personeel. Teneinde tot een uniform beleid en eventueel stemgedrag te komen zal regelmatig fractieoverleg worden gevoerd. Tevens zal de fractie geregeld in overleg treden met de achterban en de uit dit overleg voortkomende ideeën gebruiken als leidraad voor de positiebepaling in de faculteitsraad.

2. Geleding niet-wetenschappelijk personeel

(3 zetels vakant)

Jacques Lambregts

Ik veronderstel dat het niet nodig is mij nog eens voor te stellen. In de periode 1980/1981 heb ik namelijk reeds namens het NWP in de FR-Raad gezeten. Dit is een van de redenen waarom ik mij nogmaals kan-

Jacques Lambregts

didaat stel. Geen lange inwerkperiode om er achter te komen wie de besluiten neemt en door welke commissies de Raad zich laat adviseren.

Deze periode lijkt mij zeer belangrijk worden omdat er nog scherper op de budgettering gelet zal worden, waardoor wij zeer alerte besluiten zullen moeten nemen om te voorkomen dat het onderzoek waar de meeste NWP-ers in het BMC direct mee te maken hebben, nog verder wordt beknot.

Kees Ruissen

Kees Ruissen, werkzaam bij de capaciteitsgroep Biofysica op het Bio-Medisch Centrum.

Het verzoek om een stukje te schrijven in verband met mijn kandidaatstelling voor de F-raad kwam uiteraard niet als een verassing, maar ik blijf het niettemin een moeilijke opdracht vinden. Waarvoor is zo'n stukje nu eigenlijk bedoeld? Het lijkt me nauwelijks zinvol om een soort verkiezingsprogramma op papier te zetten, want dat kan feitelijk niets anders inhouden dan een aantal algemene kreten zoals openbaarheid van bestuur, democratische besluitvormingsprocedures en dergelijke, zaken die eigenlijk iedereen wel onderschrijft. Ik kan me ook nauwelijks voorstellen dat de kiezers enkel en alleen hun mening zullen laten vormen door een dergelijk verkiezingspraatje. Het is wellicht zinniger om iets te schrijven over de ervaringen die ik na twee jaar F-raad heb opgedaan. Het is evident dat ik als NWP-er in de raad ben verkozen om de belangen van het Niet-Wetenschappelijk Personeel in de Faculteit der Geneeskunde te behartigen. Toch denk ik dat de speelruimte daarvoor tamelijk

Kees Ruissen

gering is. De zaken waarmee je als F-raad te maken krijgt bieden niet zoveel aanknopingspunten om het specifieke NWP-belang onder de aandacht te brengen; er is wel wat bereikt, o.a. in de onderwijsorganisatie is de rol van de NWP-er inmiddels formeel erkend en ook op andere terreinen lukt het wel om langzamerhand het axioma dat bepaalde taken alleen door WP kunnen worden uitgevoerd, te ondergraven. Een tweede aspect is dat ik het vrijwel onmogelijk acht om het *vertegenwoordigings*-principe in de praktijk echt waar te maken. Enerzijds ontbreekt het bij de achterban aan interesse; dat klinkt nogal hard en het is wellicht onverstandig om zoiets juist in een verkiezings-verhaaltje te schrijven, maar ik vind dat eigenlijk niet onterecht. Een mens kan maar voor een beperkt aantal zaken werkelijk belangstelling opbrengen. Anderzijds ontbreekt het de achterban aan voldoende informatie om direct mee te kunnen denken met de gekozen bestuurders. De realiteit wijst uit dat je gewoon een beetje in de hele materie moet zijn ingewerkt om mee te kunnen draaien.

Ik heb me in de afgelopen tijd dus naast behartiger van het NWP belang vooral ook raadslid, bestuurder van de gehele faculteit gevoeld. Ik hoop dat dit laatste niet al te ontuchterend overkomt.

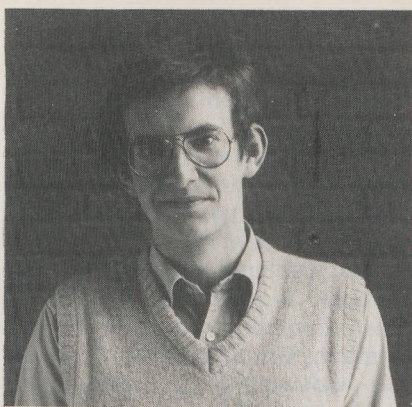
Kees Ruissen

3. Geleding studenten

(3 zetels vakant)

Peter Engelen

In de afgelopen jaren heeft de NSEM gefunctioneerd als leverancier van kandidaten voor de verschillende raden, terwijl dit jaar voor het eerst een aantal onafhankelijke kandidaten naar voren treden. Daarvan ben ik er een. Een verklaring waarom ik niet op de NSEM-lijst sta, het niet oneens met de grote lijnen van hun programma, is wel gerechtvaardigd en ter verduidelijking van mijn positie noodzakelijk. Het studentlidmaatschap van de faculteitsraad heeft als belangrijke voorwaarde dat men binnen een achterban alle mogelijke meningen

Peter Engelen

over ter sprake komende zaken hoort, welke meningen niet binnen de grenzen van een specifiek programma moeten blijven maar die door hun onafhankelijkheid flexibiliteit blijven houden. Als zodanig functioneert voor mij momenteel de SOM. Bovendien ben ik van mening dat men zich slechts dient bezig te houden met zaken de universiteit rechtstreeks betreffend, en men zich binnen universitaire organisaties niet moet bezig houden met landelijke, laat staan internationale problematiek.

Inzetten wil ik mij de komende periode voor:

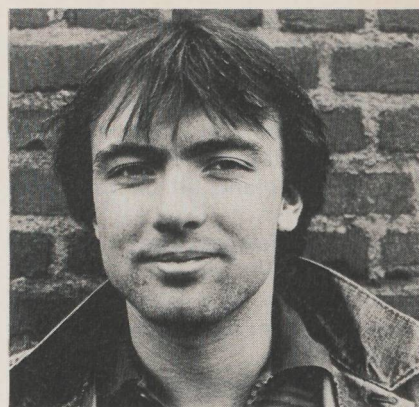
1. Verbetering van de relatie tussen studenten en bestuur, leidend tot een adequater functioneren daarvan.
2. De instandhouding en verbetering voor studenten (Openingstijden studielandschap; de tijd door w.p. besteed aan onderwijs).
4. Zo groot mogelijke doorstroming naar de tweede fase.
5. De verdeling van onderwijsruimten, zodat niet een jaargroep tegelijkertijd op Randwijck en B.M.C. zit.

Peter Engelen, 1 M.F.

Sjoerd Kaarsemaker

Dag,

Ik stel me herverkiesbaar om de volgende redenen: 'k heb zin om nog een jaar in de faculteitsraad te zitten en ik voel het als een soort morele verplichting om na één jaar ervaring opgedaan te hebben in de raad, het nu nog een jaar te doen.

Sjoerd Kaarsemaker

Een verkiezingsprogramma of iets van dien aard heb ik niet. Enerzijds omdat het me tegenstaat om me van te voren vast te leggen over een aantal zaken waar ik nu nog niet van weet of ik daar altijd voor of tegen zal zijn en anderzijds omdat ik niet als politieke kleur of stroom in een hokje gestopt wens te worden. Ik hoop de belangen van studenten in de raad te vertegenwoordigen. Een bewijs daarvoor heb ik niet maar vragen staat vrij.

groetjes,
Sjoerd

Arjan van den Hurk

Ik ben een verlegen en bescheiden jongen, die echter wel eens van kleur verandert en uit zijn blouse scheurt als hij onrecht tegenkomt. Mijn programma is niet kiezen voor het een of het ander, of of dus, maar gewoon alles tezamen, en en en dus. Ik sta voor:

- en zelfstudie en groepswork en frontaal onderwijs,
- en reguliere geneeswijze en alt. geneeswijze en euthanasie,
- en jongens met lange haren en meisjes met rose haren en stetoscopenbungelend uit de witte jas-zak,
- en homofielen en ballen en andere minderheden
- en fietsen naar BMC en lopen naar HGB en de taxi naar Randwijk,
- en zelfevaluatie en begeleiding en overgangstentamen,
- en psychos en socios en teel-

mos,
 - en uitbouw 1e lijn en nieuwbouw ZM en afbraak 8e MF in Nederland
 - en studeren en studeren en nog eens studeren.
 Kortgezegd: mijn programma is het minst vage en het meest omvattende. Mijn braintrust exist uit: Hippocrates, J.R. Ewing, Lambiek, Van Es, Jacobse en last bu nog least C. v.d. Laak. Zij zullen mij, indien ik gekozen wordt met raad en daad terzijde staan. Gezocht worden nog enkele vrouwelijke geïnteresseerden voor hun specifieke inbreng. Mijn slogan, en dit is voor eenieder

die dit leest een stille hint is d.d.d.d. (doordenken en doorhalen of doorstrepen en doorzien).

*Laat je stem niet verloren gaan, stem op mij.
 Was getekend*

der Grüne

Het programma van de NSEM-kandidaten Piet Portegijs en Paul de Vos is te vinden op pagina 11 en 12.

— Raad Algemene Faculteit —

Geleding studenten (3 zetels vakant)

Katinka de Vries

Hallo,
 Op 5 april waren er nog niet genoeg kandidaten van de A.F. die zich verkiesbaar wilden stellen voor de U-raad en F-raad. Aangezien het reilen en zeilen op de Universiteit mij ter harte gaat en ik vind dat de zetels niet leeg kunnen blijven in deze woelige tijd heb ik mij verkiesbaar gesteld (reservelijst).

Het is duidelijk dat er nog een hoop zaken niet zo lekker lopen op deze Universiteit. Zeker binnen de A.F. zijn er genoeg redenen tot enige veranderingen. Dit echter zonder de basis van ons onderwijssysteem aan te tasten. Hieronder versta ik onderwijsgroepen, zelfwerkzaamheid en blokboeken.

Voor welke veranderingen zou ik pleiten?

- een beter afgestemd evaluatiesysteem
- meer en beter voorbereide stages en oriëntatiedagen.
- duidelijker geformuleerde doelstellingen en eindtermen
- inleidende lezingen voor belangstellende **zonder** dit verplicht te stellen
- beter overleg tussen de curriculumplanning groepen.

Voor suggesties sta ik natuurlijk altijd open. We kunnen met name ver-

Katinka de Vries

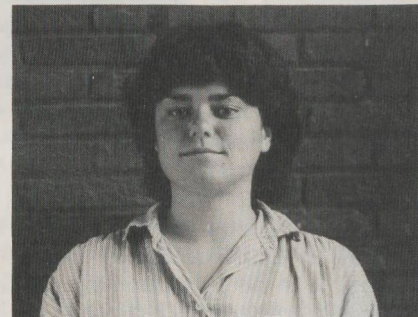
der paten op de forumavond in mei.

Katinka de Vries
 2de jaars Sociale gezondheidkunde

Djoeke van Dale

Wat veel studenten niet van mij zouden verwachten, is dat ik (*Djoeke van Dale, 2e jaars sociale gezondheidkunde met als afstudeerrichting G.V.O.*) me kandidaat heb gesteld voor de faculteitsraad van de algemene faculteit.

In de eerste instantie heb ik het ook gedaan na een gesprek met oud-raadsleden die nieuwe leden zochten en mij al gauw overtuigd hadden van het nut van voldoende kandidaten voor de faculteitsraad. In de tweede instantie is sociale gezondheidkunde een experimentele studie waarin nog veel in ontwikkeling is. Door middel van een orgaan als de faculteitsraad kunnen wij als studenten onze invloed uitoefenen op die ontwikkeling. Degenen die in de raad komen, moeten ook de steun van het grootste gedeelte van de studenten achter zich hebben.

Djoeke van Dale

Waar ik me in ieder geval voor wil inzetten: het onderwijssysteem dat niet mag verwateren tot een traditioneel systeem maar waarin nog wel plaats is voor enkele inleidende lezingen. Onderwijsgroepen blijven natuurlijk het belangrijkste. De evaluatie met zijn oneerlijke student-student beoordeling en slechte uitwerking van de voorgangstoets. Sociale gezondheidkunde en de public relations daarvan. Er is zeer weinig over onze studie bekend en studenten zullen samen met de universiteit meer bekendheid aan sociale gezondheidkunde moeten geven. Duidelijkheid omtrent de relatie afstudeerrichting en sociale gezondheidkunde.

Ik heb nu enkele hete hangijzers aangestipt waarvoor ik me wil inzetten. Er blijven nog veel meer dingen over en daarom zal zeker formeel of informeel contact worden onderhouden met de studenten.

Het programma van de NSEM-kandidaten Roos Bal, Pieter Liekerkerken en Wim Matser is te vinden op pagina 11 en 12.